

AKTUALNO ↙

Posodobljena ladja Triglav in nov vojaški pomol

ŠPORT V VOJSKI ↘

Na Pokljuki tekmovanje
v patroljnem teku

Marko Pišlar

MIRNO MORJE IN UGODEN VETER!

Morje je za pomorske države, kot je Slovenija, strateškega pomena na političnem, gospodarskem in varnostnem področju. Pomena slovenskega morja in vsega, kar je z njim povezano, so se v preteklosti močno zavedali že naši predniki, mogoče celo bolj, kot se tega zavedamo danes. Prav zaradi morja smo Slovenci v svetu prepoznavni tudi kot pomorski narod z bogato pomorsko zgodovino in tradicijo, saj so številni Slovenci v različnih obdobjih službovali v trgovskih in vojnih mornaricah ter odgovorno in častno opravljali naloge mornarjev, podčastnikov in mornariških častnikov. Bogato vojaško pomorsko tradicijo Slovencev danes ponosno nadaljuje 430. mornariški divizion, naslednik leta 1993 ustanovljenega 430. združenega odreda obalne obrambe. Ta je kot prva mornariška enota Slovenske vojske v portoroški marini prejel bojni prapor. Mornariška enota Slovenske vojske je v 33 letih delovanja plula skozi bolj ali manj razburkana morja, se strokovno razvijala, kadrovsko in formacijsko preoblikovala, posodabljala ter se nenehno prilagajala sodobnim varnostnim izzivom na morju. Pomemben korak v razvoju enote predstavljata gradnja lastnega vojaškega priveza in celovita posodobitev večnamenske ladje Triglav, ki sta bili uspešno končani konec lanskega leta. Z novima pridobitvama bodo pripadniki mornariškega divizona lahko še uspešneje in učinkoviteje branili slovensko suverenost na morju, prispevali k zagotavljanju mednarodne pomorske varnosti in vestno izpolnjevali naloge iz temeljnega poslanstva enote.

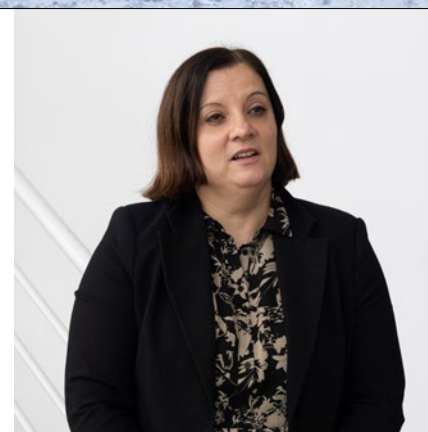

FOTO Miha Prijatelj

4
DVA STEBRA VARNOSTI,
SKUPNI CILJ JE VARNA
SLOVENIJA

Na Brdu predstavili dosežke na področjih obrambe ter zaščite in reševanja

16
OBRAMBOSLOVJE
V SPREMENJENIH
VARNOSTNIH RAZMERAH

Pogovor s predstojnico Katedre za obramboslovje doc. dr. Jeleno Juvan

44
NA POKLJUKI
MERILI MOČI V
PATRULJNEM TEKU

Tekmovanje ekip Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite

10
S PRENOVO
ZAGOTOVLJENI VEČJA
INTEROPERABILNOST IN
DALJŠA ŽIVLJENJSKA DOBA

Ladja Triglav po koncu posodobitve spet v Sloveniji

20
PRAZNIK SLOVENSKEGA
VOJAŠKEGA LETALSTVA

Slovensko vojaško letalstvo počastilo začetek svojega delovanja

46
ZDRUŽUJE VRHUNSKO
TEKMOVANJE, ŠTUDIJ IN
TRENERSKO POT

Tyra Barada je eden najobetavnejših obrazov slovenskih borilnih športov

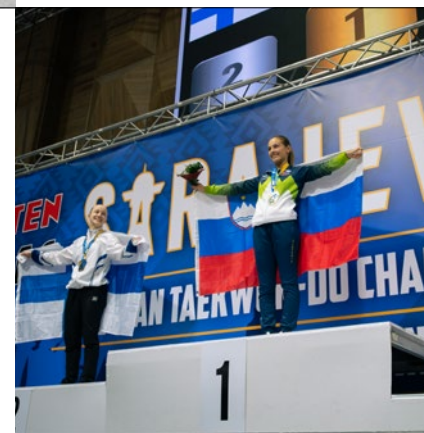
15
NOVI POVELJNIK
SIL JE BRIGADIR
PATERNUS

Na Vrhniki slovesno ob dnevu Poveljstva sil

42
PREDSTAVITEV
VOJAŠKEGA POKLICA NA
SEJMU INFORMATIVA

V Cankarjevem domu tradicionalni predinformativni sejem

DVA STEBRA VARNOSTI, SKUPNI CILJ JE VARNA SLOVENIJA

BESEDILO Marko Pišlar in
Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

V Kongresnem centru na Brdu pri Kranju je 21. januarja potekala predstavitev dosežkov dveh stebrov nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije. Na prvi okrogli mizi so predstavili dosežke in izzive na obrambnem področju, na drugi pa napredek ter izzive v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Dogodek je zbral predstavnik obrambnih, zaščitno-reševalnih in drugih varnostnih struktur v Sloveniji. Zbrane sta v uvodnem delu nagovorila minister za obrambo mag. Borut Sajovic in predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Robert Golob, ki sta poudarila pomen povezovanja, dolgoročnih vlaganj ter vlogo ljudi kot temeljev varnega in odpornega nacionalnovarnostnega sistema Slovenije.

Minister za obrambo mag. Borut Sajovic se je v uvodu zahvalil predsedniku vlade, vodstvu Civilne zaščite, Slovenski vojski ter vsem sodelavkam in sodelavcem Ministrstva za obrambo za skupno delo pri zagotavljanju varnosti Slovenije. Izpostavil je vizionarske odločitve vlade na začetku mandata, s katerimi sta bila obrambni sistem ter sistem varstva pred

Premier dr. Robert Golob je poudaril, da je skupni cilj ustvariti varno Slovenijo, v kateri bo še lepše živeti.

naravnimi in drugimi nesrečami okrepljena z dodatnimi sredstvi, opremo in kadri. Varnost je opredelil kot skupno vrednoto, ki presega politične delitve. Poudaril je pomen obeh stebrov nacionalne varnosti, Slovenske vojske ter sistema zaščite in reševanja, ter izpostavil izzive, povezane s podnebnimi spremembami. Minister je naštel najpomembnejše pridobitve in večje infrastrukturne projekte v Slovenski vojski ter sistemu zaščite in reševanja, pri čemer je poseben poudarek namenil ljudem, ki predstavljajo srce sistema, ter izboljšanju pogojev za pripadnike Slovenske vojske in enot Civilne zaščite.

Predsednik vlade dr. Robert Golob je v svojem nagovoru poudaril, da so bile v tem mandatu uvedene bistvene spremembe na področju varnosti in odpornosti. Vlada je temu področju namenila več sredstev ter vzpostavila dolgoročen zakonski okvir, ki je usmerjen tudi v prihodnost. Zbranim se je zahvalil za trdo delo in sodelovanje pri vzpostavljanju povezanega sistema. Pohvalil je delo Ministrstva za obrambo in napredek, dosežen v štirih letih delovanja te vlade na področju varnosti in odpornosti. Izrazil je ponos, da skupaj razvijajo varno Slovenijo, v kateri bo še lepše živeti. Poudaril je, da jim je v štirih letih uspelo povezati različne cilje in gradnike varnosti – ne le znotraj enega ministrstva in različnih rodov Slovenske vojske, temveč tudi s sistemom Civilne zaščite, Policijo, prostovoljnimi gasilci in lokalnimi društvi – v eno celoto. Po njegovi oceni prav to največ šteje in je najmočnejše ter je edini način, kako lahko razvijamo varnost za prihodnje rodove. Premier je opozoril tudi na vse bolj nepredvidljivo globalno okolje. Poleg vojnih žarišč je izpostavil podnebne spremembe ter naravne in druge nesreče. Pojasnil je, da se je po požaru na Krasu začelo povezovanje civilnih prostovoljnih organizacij in Slovenske vojske v eno skupno celoto, katere cilj je služiti narodu. Dodal je, da je

Udeleženci prve okrogle mize so razpravljali o obrambi kot temelju varnosti in družbenega razvoja.

vlada namenila sredstva za nakup ustrezne opreme ter uvedla dohodninske olajšave za društva, ki skrbijo za varnost in odpornost. Vzpostavili so tudi zakonski okvir, ki rezultatov ne prinaša le danes, temveč jih bo tudi v prihodnje. Ob tem je poudaril, da se zanimanje ljudi, zlasti mladih, za področje varnosti in odpornosti večja, saj sistem pridobiva zaupanje.

OBRAMBA KOT TEMELJ VARNOSTI IN DRUŽBENEGA RAZVOJA

Sledila je prva strokovna okrogla miza z naslovom Obramba kot temelj varnosti in razvoja družbe, ki jo je vodil moderator prof. dr. Iztok Prezelj s Katedre za obramboslovje Fakultete za družbene vede. Sogovorniki so v razpravi izpostavili najpomembnejše dosežke obrambnega resorja v tem mandatu, zlasti posodobitev Slovenske vojske ter prizadevanje za industrializacijo slovenskih obrambnih proizvodov. Osvetlili so tudi geopolitične razmere v bližnjem in širšem varnostnem okolju.

Državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Boštjan Pavlin je kot glavni dosežek v tem mandatu izpostavil, da so državljanke in državljani Slovenije uspeli z različnimi načini komuniciranja temeljito pojasniti pomen varnosti, odpornosti in obrambe. Dejal je, da je bistveno, da se znamo na spremembe v varnostnem okolju hitro in učinkovito odzivati. Poleg že sprejetih temeljnih doktrinskih dokumentov je posebej izpostavil Strategijo odpornosti Republike Slovenije in Strategijo odpornosti kritične infrastrukture, ki sta v pripravi. Kot pomemben dosežek je navedel sprejetje Strategije razvoja obrambne industrije in tehnološke baze v Republiki Sloveniji, katere namen je spodbujanje ter krepitev slovenske obrambne industrije. Pavlin je posebej pohvalil sodelovanje Ministrstva za obrambo z drugimi resorji pri krepitevi odpornosti na drugih področjih, in sicer z Ministrstvom za zdravje pri gradnji novega nacionalnega zdravstvenega centra za izredne razmere ter z Ministrstvom za digitalno preobrazbo pri krepitevi kibernetne varnosti.

Generalni direktor Direktorata za logistiko na Ministrstvu za obrambo mag. Željko Kralj je definiral tri področja, na katerih so v zadnjih štirih letih na logističnem področju naredili pomemben preskok, in sicer opremo, infrastrukturo ter raziskave in razvoj. Med pomembnejšimi projekti je naštel nakupe dveh novih transportnih letal Spartan, novih samovoznih havbic kalibra 155 milimetrov Caesar, sistema zračne obrambe srednjega dosega Iris-T in druge projekte, ki jih večinoma izvajajo po modelu vlada vladi. Izpostavil je tudi pomen večjih vlaganj v raziskave, razvoj in inovacije ter sodelovanje v nacionalnih in mednarodnih projektih, zlasti v okviru Evropskega obrambnega sklada. Pri infrastrukturnih projektih je omenil predvsem celovito obnovo in energetske sanacije nekaterih vojašnic in vojaških objektov, posodobitve vojaških vadišč in strelišč ter gradnjo simulacijskih centrov. Ob koncu je poudaril pomen povezovanja slovenske obrambne industrije in znanosti.

Poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Uroš Paternus je v predstavitvi dosežkov Slovenske vojske izpostavil, da so v zadnjih letih celovito in brez izrednih dogodkov opravili vse naloge, ki izhajajo iz temeljnega poslanstva Slovenske vojske. Glavna naloga ostaja usposabljanje in urjenje za obrambo domovine, čemur so namenjeni redna vojaška usposabljanja in vaje. Druga pomembna naloga je izpolnjevanje mednarodnih zavez Slovenije s sodelovanjem v mednarodnih operacijah in na misijah. Slovenska vojska zagotavlja tudi podporo in pomoč državnim organom, zlasti slovenski Policiji, ter sistemu zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah. Brigadir Paternus je kot pomemben izziv v Slovenski vojski izpostavil posodabljanje z novo opremo, kar pri-

speva k dvigu bojne pripravljenosti njenih enot. Ob koncu je dodal, da bo Slovenska vojska tudi v prihodnosti v službi domovine.

Direktor gospodarskega interesnega združenja Grozd obrambne industrije Boštjan Skalar je izrazil zadovoljstvo z razvojem slovenske obrambne industrije ter sodelovanjem z obrambnim ministrstvom. Poudaril je pomen zavedanja, zaupanja in sodelovanja s slovensko obrambno industrijo pri krepitvi obrambnih sposobnosti, varnosti in odpornosti družbe na sodobne varnostne izzive. Število članov grozda se je s 60 pred dvema letoma danes povečalo na približno 200. Vizija združenja ostaja vključevanje in povezovanje čim več tehnoloških podjetij, saj obrambna industrija ne pomeni le proizvodnje vojaškega orožja, temveč obsega tudi podjetja, ki se ukvarjajo z živilsko tehnologijo, energetsko varnostjo, kibernetsko zaščito in drugimi nevojaškimi dejavnostmi, ki posredno prispevajo h krepitvi odpornosti družbe.

Predstojnica Katedre za obramboslovje na Fakulteti za družbene vede doc. dr. Jelena Juvan je pritrdila napredku na obrambnem področju v tem mandatu. Izrazila je zadovoljstvo s spremembami Zakona o službi v Slovenski vojski, stabilizacijo kadrovske slike in promocijo vojaškega poklica med mladimi. Ob tem je poudarila, da je treba v luči spremenjenih varnostnih razmer v Evropi in svetu, kjer se spreminjajo tudi razmerja moči, kritično ovrednotiti doseženo ter dejavnosti na teh področjih še bolj okrepiti. Kot velik izziv je izpostavila zadrževanje kadra v Slovenski vojski, pri čemer bo treba na podlagi ugotovitev raziskovalnega projekta, izvedenega na fakulteti, dodatno okrepiti tudi usposabljanje za vodstvene sposobnosti poveljujočega kadra. Izziv vidi tudi v starostni strukturi pripadnikov Slovenske vojske, ki je odraz demografskih trendov v Sloveniji in Evropi. Opozorila je na potrebo po nujni prenovi zastarele Vojaške doktrine iz leta 2006, ki ne sledi spremembam v Slovenski vojski in globalnem varnostnem okolju. Glede geopolitičnih razmer v svetu je izpostavila že skoraj štiri leta trajajočo vojno v Ukrajini, ki vpliva tudi na enotnost znotraj Evropske unije. Kot izjemno nevarno je poudarila grožnjo uporabe jedrskega orožja ter izrazila zaskrbljenost zaradi današnjega

neupoštevanja pravil in norm, na katerih je temeljila mednarodna skupnost vse od konca hladne vojne. Veliko grožnjo predstavljajo tudi avtoritarni voditelji z jasno izraženimi osebnimi in finančnimi cilji ter ozemeljski ambicijami, ki razpolagajo z izjemno vojaško močjo.

Ob koncu razprave je moderator okrogle mize dr. Iztok Prezelj poudaril, da bo treba pri krepitvi odpornosti v prihodnosti več pozornosti nameniti izboljšanju pripravljenosti posameznika in sodelovanju celotnega prebivalstva pri spoprijemanju s kompleksnimi varnostnimi izzivi. Izpostavil je tudi težave pri industrializaciji uspešnih raziskovalno-razvojnih projektov ter dodal, da bo treba okrepiti strateško komuniciranje na državni ravni in obrambno-varnostnem področju.

DOSEŽKI IN IZZIVI SISTEMA VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Drugo okroglo mizo o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami je moderiral generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Leon Behin. Sodelujoči so predstavili glavne razvojne dosežke sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki temelji na bogati zgodovinski tradiciji slovenskega prostovoljstva in domoljubja ter se je razvijal predvsem na podlagi izkušenj iz velikih naravnih nesreč. V zadnjih letih se je sistem tudi investicijsko pomembno okrepil.

Državni sekretar na Ministrstvu za obrambo mag. Marko Lovše je poudaril, da skupna vrednost naložb v infrastrukturo, opremo in usposabljanje v letih 2022–2028 znaša oziroma bo znašala približno 160 milijonov evrov, pri čemer bo okoli 100 milijonov evrov črpanih iz različnih evropskih skladov. Med pomembnejšimi projekti je navedel gradnjo vseslovenskega centra za požare v naravnem okolju, nakup 40 specialnih intervencijskih vozil, ki so trenutno v enoletnem testiranju po lokalnih skupnostih, vzpostavitev letalskih zmogljivosti za gašenje iz zraka z letali Air Tractor in vključitev modula za gašenje požarov v naravnem okolju z vozili v evropski nabor odzivnih zmogljivosti civilne zaščite. Omenil je tudi ukrepe za nadaljnji razvoj gasilstva ter ureditev nezgodnega zavarovanja in pravne zaščite prostovoljnih gasilcev. Sredstva za delovanje reševalnih sestavov so se povečala za približno deset odstotkov. Med ključnimi prihodnjimi nalogami je izpostavil predvsem posodobitev Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije Srečko Šestan je predstavil izkušnje iz številnih naravnih in drugih nesreč, s katerimi se je sistem spoprijemal v zadnjih 13 letih, odkar vodi Štab Civilne zaščite. Med njimi so bili požari, poplave, žled, obvladovanje migracij in epidemija covida-19. Opozoril je na potrebo po krepitvi vodstvenih struktur na občinski ravni in po njihovi boljši pripravljenosti za učinkovito ukrepanje. Poudaril je, da je ponosen na sistem, ki vključuje več kot 60.000 operativnih reševalcev, med katerimi so najštevilčnejši gasilci. Med prihodnjimi izzivi je izpostavil pomen enot za psihološko pomoč, ki so namenjene tako pripadnikom reševalnih sestavov kot prebivalcem, ureditev politike zaklanjanja prebivalstva, vzpostavitev enotnega radijskega sistema za vse enote sistema ter nujnost krepitve potresne odpornosti.

Svetovalec za civilno zaščito in krizno upravljanje pri Stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji v Bruslju mag. Luka Duh je podrobneje predstavil delovanje mehanizma Evropske unije na področju civilne zaščite ter načrte Evropske unije za učinkovitejšo odzivanje na krize, ki mora temeljiti na večji proaktivnosti in boljši koordinaciji. Poudaril je, da civilna zaščita na evropski ravni izhaja iz humanitarnega jedra, ki mora ostati temelj prihodnjega razvoja. Učinkovitost mehanizma se je izkazala v številnih nesrečah, trend zadnjih let pa kaže na naraščanje števila intervencij – leta 2025 je bilo zabeleženih 60 aktivacij iz 40 držav, medtem ko jih je bilo pred 15 leti približno deset na leto.

Razpravljavci druge okrogle mize so govorili o razvojnih dosežkih ter izzivih sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Poveljnik Gasilske zveze Slovenije Zvonko Glažar je orisal stanje prostovoljnega gasilstva ter poudaril pomen sodelovanja in enakovredne obravnave vseh delov sistema zaščite in reševanja. Predlagal je vključitev vsebin s tega področja v osnovnošolsko izobraževanje. V Sloveniji se zgodi približno 18.000 nesreč na leto, kar pomeni povprečno 49 na dan, pri čemer prostovoljni gasilci opravijo kar 68 odstotkov vseh intervencij. Poudaril je, da so po požaru na Krasu in ob največjih poplavah uvedli več izboljšav pri ukrepanju ter standardizirali postopke odzivanja, kar omogoča učinkovitejšo menjavanje operativnih enot na intervencijskih območjih. Poseben poudarek je namenil izobraževanju, usposabljanju ter vzgoji otrok in mladostnikov.

Predsednik Gorske reševalne zveze Slovenije dr. Gregor Dolinar je opozoril na naraščanje števila gorskih nesreč, ki jih je zdaj že okoli 700 na leto. Izrazil je ponos nad visoko usposobljenostjo slovenskih gorskih reševalcev, ki so primerljivi z najboljšimi v mednarodnem prostoru. Poudaril je, da so normativno povečali število reševalcev na 600, uredili področje uporabe zdravil pri intervencijah ter izboljšali pravice reševalcev, med drugim z možnostjo službenega izostanka po nočnih intervencijah, pri čemer stroške krije država. Opozoril je na prostorske stiske nekaterih gorskih reševalnih postaj, čeprav se razmere postopno izboljšujejo. Zavzel se je za sistemske rešitve, ki bodo razbremenile prostovoljce, ter izpostavil pomen razvoja tehnologij, zlasti uporabe dronov pri reševanju.

Ob koncu je moderator Leon Behin poudaril, da je v prihodnosti bistveno še tesnejše sodelovanje med vsemi sistemi. Steber zaščite in reševanja kot eden najpomembnejših stebrov nacionalne varnosti se mora glede na vse večje izzive izpopolnjevati, sistematično razvijati, institucionalno krepiti ter podpirati s profesionalnim kadrom. Opozoril je tudi na pomanjkanje specializiranega izobraževanja in raziskovalne podpore na tem področju ter poudaril, da brez razvoja znanja in kadrov sistem dolgoročno ne more biti kos drugim

strukturam. Slovenski sistem zaščite in reševanja je po tujih ocenah zgled številnim evropskim državam, vendar zahteva stalno prilagajanje ter premišljene, usklajene in dolgoročne rešitve politike, stroke ter vseh pripadnikov sistema. Pogovor je sklenil z zahvalo vsem pripadnicam in pripadnikom, ki so del sistema zaščite in reševanja.

PODPIS POGODB

Minister za obrambo mag. Borut Sajovic je po končanih okroglih mizah s predstavniki sodelujočih podjetij najprej podpisal sporazum o sodelovanju pri evropskem projektu Sentinel, ki se osredotoča na trajnostne energetske zmogljivosti za vojaške tabore in operacije. Podpisal je tudi pogodbi za izvedbi nacionalnih razvojnih projektov za taktični letalski simulator ter energijsko in ekološko optimalni modul pametnih premestljivih kampov. Sledil je podpis pogodbe za izvedbo nacionalnega projekta Mobilni, modularni in avtonomni sistem za čiščenje odpadnih vod in proizvodnjo pitne vode. Podpisani sta bili tudi pogodbi med Ministrstvom za obrambo in Zavarovalnico Triglav o nezgodnem zavarovanju prostovoljnih gasilcev v Republiki Sloveniji ter med Ministrstvom za obrambo in zavarovalnico ARAG SE o zavarovanju pravne zaščite prostovoljnih gasilcev, ki opravljajo naloge operativnih gasilcev oziroma rezervnih operativnih gasilcev.

DAN MORNARICE V ZNAMENJU NOVIH PRIDOBITEV

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Enota se je ob prazniku
prvič postrojila na
novem pomolu.

Pripadniki 430. mornariškega diviziona so v petek, 30. januarja, v Ankaranu s slovesnostjo počastili 33-letnico delovanja mornariške enote Slovenske vojske. Prav na ta dan leta 1993 se je v Portorožu prvič predstavila slovenska mornariška enota in prejela bojni prapor. Praznovanje letošnjega dne enote, ki so se ga udeležili visoki predstavniki obrambnega ministrstva, Slovenske vojske, nekdanji poveljujoči in pripadniki enote ter predstavniki lokalne skupnosti, je bilo še posebej slovesno, saj je prvič potekalo na novozgrajenem pomolu v bližini ankaranske vojašnice. Z dogodkom so zaznamovali tudi konec obsežnejše posodobitve večnamenske ladje Triglav, ki se je konec decembra lani po skoraj petih letih znova vrnila v matično pristanišče.

Poveljnik mornariškega diviziona kapitan bojne ladje Andrej Pečar je v pozdravnem govoru izpostavil pomen praznovanja dne enote in spomnil, da se je enota v preteklih več kot treh desetletjih nenehno razvijala, se kadrovske in strokovno krepila ter posodabljala z novo opremo in infrastrukturo. Po njegovih besedah je praznovanje dne enote priložnost za ponos nad doseženimi rezultati opravljenega dela. »Izvajamo usposabljanja in opravljamo naloge, ki podpirajo nacionalne in zavezniške interese pri zagotavljanju pomorske varnosti, ter sodelujemo v sistemu zaščite in reševanja na morju ali v celinskih vodah doma in v tujini,« je dodal ter poudaril, da enota predstavlja hrbtenico delovanja Slovenske vojske na morju. Med lani izvedenimi aktivnostmi je izpostavil pomorske vaje v tujini, na katerih so sodelovali posadka hitre patroljne ladje Ankaran in pripadniki Odreda za specialno podvodno delovanje. »Dolgoletni načrti in prizadevanja poveljujočih in pripadnikov se odražajo tudi v končanih projektih, kot sta gradnja novega priveza vojaških ladij in posodobitev večnamenske ladje Triglav,« je dopolnil poveljnik in izpostavil pomen povezanosti z lokalnim okoljem. Dvonamenskost delovanja enote se v zadnjih letih kaže tudi v sodelovanju z Ortopedsko bolnišnico Valdoltra, v

kateri pri zdravljenju civilnih bolnikov v hiperbarični komori poleg zdravstvenega osebja aktivno sodelujejo pripadniki enote. Glede prihodnosti 430. mornariškega diviziona je izpostavil potrebo po gradnji dodatnih vojašničnih objektov, ki bodo omogočali boljše pogoje za usposabljanje, vzdrževanje in hrambo mornariških sredstev ter tudi nastanitve pripadnikov enote. Ob koncu se je s pomorskim pozdravom *Mirno morje* zahvalil vsem, ki s skupnimi močmi razvijajo zaupanje, enotnost in varnost na morju.

SLOVENIJA JE BILA, JE IN MORA OSTATI POMORSKA DRŽAVA

Slavnostni govornik na prireditvi minister za obrambo mag. Borut Sajovic se je ob prazniku mornariške enote najprej zahvalil vsem njenim pripadnikom. »Slovenija je bila, je in mora ostati pomorska država,« je pojasnil in izpostavil pomen investicij, kadrovskega popolnjenja in povečevanja finančnih sredstev za razvoj slovenske vojaške mornarice. Med glavnimi projekti je navedel posodobitev ladje Triglav, gradnjo pontonskega pomola, ki ga je zgradilo slovensko gradbeno podjetje, in postavitve povezovalnega mostu, ki povezuje plavajoči ponton s kopnim oziroma vojašnico v Ankaranu, za kar

✚ **Minister, državni sekretar, poveljnik sil in poveljnik diviziona so pomol predali njegovemu namenu.**

so zaslužni inženirci Slovenske vojske. Glede prihodnjih naložb je minister Sajovic izpostavil potrebo po zamenjavi hitre patroljne ladje Ankaran, ki je stara že 30 let, ter pripravo načrtov za nakup nove korvete, ki bi po izteku operativne življenjske dobe po letu 2040 nadomestila večnamensko ladjo Triglav. Po njegovih besedah bodo nove zmogljivosti še naprej zagotavljale suverenost na morju in pomembno prispevale k izvajanju nalog v okviru sistema zaščite in reševanja na morju, zlasti pri iskanju in reševanju ter pomoči ob ekoloških nesrečah.

PRIZNANJA IN ZAHVALE NAJZASLUŽNEJŠIM PRIPADNIKOM TER ZUNANJIM IZVAJALCEM IN PARTNERJEM

V nadaljevanju slovesnosti je poveljnik enote kapitan bojne ladje Andrej Pečar podelil priznanja enote zaslužnim pripadnikom ter zahvale domačim in tujim izvajalcem ter partnerjem, ki so sodelovali pri posodobitvi ladje Triglav in gradnji novega pontonskega pomola in povezovalnega mostu. Posodobitev ladje so izvajala tri pogodbeni podjetja: turška družba Desan Deniz, slovensko podjetje Panna Plus in hrvaška družba Iskra brodogradilišče iz Šibenika. Za gradnjo pontonskega pomola in spremljajočih del je bilo odgovorno slovensko gradbeno podjetje Riko, medtem ko so most od kopnega do pontona postavili pripadniki 14. inženirskega bataljona. Ob koncu slovesnosti so minister za obrambo mag. Borut Sajovic, državni sekretar Boštjan Pavlin, poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Uroš Paternus in poveljnik 430. mornariškega diviziona kapitan bojne ladje Andrej Pečar svečano prerežali trak med sidroma in tako novi pomol simbolično predali njegovemu namenu.

✓ **Poveljnik diviziona se je s podelitvijo priznanj zahvalil najzaslužnejšim pripadnikom enote.**

S PRENOVO ZAGOTOVLJENI VEČJA INTEROPERABILNOST IN DALJŠA ŽIVLJENJSKA DOBA

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Bruno Toič

Po skoraj petih letih vzdrževalnih del in celovite posodobitve se je v matično пристanišče v Ankaranu vrnila večnamenska ladja Triglav 11. Obnova, vredna 17 milijonov evrov, je bila končana pet mesecev pred načrtovanim rokom in ladji zagotavlja popolno interoperabilnost v okviru Nata in Evropske unije ter daljšo operativno življenjsko dobo. Posadko ladje 430. mornariškega diviziona Slovenske vojske smo v prvih dneh novega leta obiskali na krovu ladje, privezane na novozgrajenem vojaškem privezu v Ankaranu. Predstavili so nam potek posodobitve, nove ladijske sisteme in opremo ter prihodnje načrte za delovanje našega največjega vojaškega plovila.

Ladja je bila med letoma 2020 in 2024 na rednih vzdrževalnih delih v ladjedelnici v Trstu, kjer so med drugim opravili generalno vzdrževanje pogonskih sistemov, zamenjali iztrošene ladijske generatorje z novimi ter izvedli pripravo na integracijo naprednih sodobnih ladijskih sistemov. Konec aprila 2024 je ladjo prevzel pogodbenik in jo odpeljal na

prvi del posodobitve v ladjedelnico v bližini Istanbula v Turčiji, kjer so izvedli obsežen tehnični del prenove. Investicijsko vzdrževanje je bilo razdeljeno na tri dele, ki so se izvajali vzporedno. Sledil je premik plovila v ladjedelnico Iskra v Šibeniku na Hrvaškem. »Projekt posodobitve, ki je bil sprva načrtovan za 24 mesecev, je bil končan v le 19 mesecih,« je pojasnil poveljnik ladje poročnik bojne ladje Luka Hočevar ter pohvalil delo celotne posadke, ki je s prisotnostjo in delom na vseh lokacijah prenove pomembno prispevala k predčasnemu dokončanju investicijskega vzdrževanja. »V Turčiji so bili prenovljeni štirje ključni sistemi,« je razložil poveljnik motorno-tehničnega oddelka višji vojaški uslužbenec X. razreda Peter Žele. V prvem delu so celovito obnovili protipožarni sistem na slano vodo ter sistem za gašenje požara na plin, ki je nameščen v delih ladje ob rezervoarjih goriva, pri čemer so plin Halon zamenjali s plinom AKSIS FF5112. Posodobljeni so bili sistem za gašenje s peno in protipožarni javljalniki. Drugi del prenove je obsegal nadgradnjo

Na krovu ladje so namestili nov sistem za poveljevanje in kontrolo.

sistema nadzora ladijskih sistemov in podsistemov, tretji pa montažo novega videonadzornega sistema. V četrtem delu je potekala zamenjava klimatizacijskih in prezračevalnih sistemov na ladji, vključno s prezračevanjem strojnic, sistema za vzpostavljanje nadtlaka v ladji za JRKB-zaščito ter senzorjev za zaznavanje kemičnih nevarnosti.

SODOBNI LADIJSKI SISTEMI IN NOVA OBOROŽITEV

V ladjedelnici v Šibeniku sta potekala drugi in tretji del posodobitve. Na krov ladje so vgradili novo premčno oborožitveno postajo kalibra 30 milimetrov turškega proizvajalca Aselsan SMASH, kar je zahtevalo prilagoditve premčne konstrukcije, skladišča streliva in servisne platforme. Poročnik bojne ladje Hočevar je pojasnil, da bosta v prihodnosti za boljšo zaščito ladje na bokih nameščena še dva težka mitraljeza M2 Browning, na krmi pa dva puškomitraljeza FN MAG. V okviru zadnjega dela posodobitve so namestili nov situacijski radar, ki pokriva površinski in zračni prostor ter zagotavlja boljšo situacijsko zavedanje. Na Hrvaškem so posodobili sisteme zvez ter komunikacijske in podatkovne sisteme, namestili motilce za brezpilotne letalnike ter vgradili nov bojni informacijski sistem, ki služi poveljevanju in kontroli. Izvedena je bila modifikacija jambornega dela, ki je bil prilagojen vgradnji novih sistemov. Višji vojaški uslužbenec Peter Žele je pojasnil, da so predpripravo na posodobitev za drugi in tretji del delno izvedli že v Turčiji, dokončna integracija pa je potekala v hrvaški ladjedelnici. Po vgradnji nove premčne oborožitvene postaje je bilo v sodelovanju s hrvaško vojno mornarico uspešno izvedeno tudi poskusno streljanje na morju. Pred tem pa so delovanje vseh prenovljenih in nadgrajenih sistemov poveljevanja in kontrole preizkusili tudi na dveh testnih plovbah v hrvaškem teritorialnem morju.

POSODOBITEV ZAGOTAVLJA INTEROPERABILNOST PLOVILA IN DALJŠO ŽIVLJENJSKO DOBO

Posodobitev ladje Triglav je za Slovensko vojsko in delo 430. mornariškega diviziona zelo pomembna, saj je ladja

✓ V okviru prenove so zamenjali iztrošene generatorje električnega toka.

po novem interoperabilna z zavezniškimi ladjami. To pomeni, da se lahko v skladu s svojimi zmogljivostmi in opredeljenimi nalogami vključi v katero koli pomorsko operacijo Nata ali Evropske unije. Poročnik bojne ladje Hočevar je dodal, da pred prenovo ladja ni imela možnosti izmenjave podatkov in povezovanja z drugimi plovili zavezniških in partnerskih vojsk, zdaj pa so vsi ključni sistemi skladni z Natovimi standardi. Posodobitev ladje z novimi sistemi pomembno vpliva tudi na lažjo dobavo rezervnih delov za poznejše redno vzdrževanje. S celovito prenovo je bila podaljšana operativna življenjska doba plovila, ki naj bi bila ob rednih vzdrževanjih 30 let. Nadvse pomembna pridobitev za delovanje večnamenske ladje Triglav in njene posadke je tudi lasten vojaški privez v Ankaranu. Ta omogoča stalen priklop na elektroenergetsko omrežje, neposreden dostop do ladje iz ankaranske Vojašnice slovenskih po-

▲ Nova je premčna oborožitvena postaja s topom kalibra 30 milimetrov.

morščakov in večjo operativno neodvisnost pri opravljanju nalog. Z gradnjo lastnega pontonskega vojaškega priveza so izboljšali pogoje tudi za delovanje hitre patrolne ladje Ankaran 21 in drugih plovil Slovenske vojske.

IZBOLJŠALI RAZMERE ZA DELO IN BIVANJE POSADKE

Posodobitev ladje Triglav ni bila omejena le na tehnične izboljšave, temveč je izboljšala tudi življenjske in delovne razmere za posadko. Med prenovo je bil zamenjan celoten sistem oskrbe s pitno vodo, prenovljene in razširjene so bile tuširnice in sanitarije, na krov ladje pa je bila nameščena nova hladilna komora, ki omogoča daljšo avtonomijo pri preskrbi posadke s prehrabnimi izdelki. Poročnik bojne ladje Hočevar je pojasnil organiziranost posadke, ki šteje 30 pripadnikov. Razporejeni so v štiri oddelke: navigacijski, artilerijski, oddelek za zveze ter motorno-tehnični oddelek. Po prihodu ladje v matično пристanišče v Ankaran 19. decembra 2025 je posadka med božično-novoletnimi prazniki opravljala varnostno-nadzorno službo na ladji, v novem letu pa je izvedla generalno čiščenje plovila in redno vzdrževanje ladijskih sistemov. Kot je pojasnil poročnik bojne ladje Hočevar, trenutno poteka tehnični pregled ladje, ki ga bo opravil zunanji izvajalec, družba DNV. Ta bo pripravila končno poročilo, ki bo podlaga za izdajo plovnega dovoljenja. »Nato bo treba začeti intenzivno usposabljanje posadko, saj večino sestavljajo novi pripadniki Slovenske vojske, pa tudi tisti, ki ladje zaradi celovite prenove skoraj pet let niso redno uporabljali,« je dodal poveljnik ladje. Poudaril je še, da so v mornariški enoti Slovenske vojske v tem času poveljniški kader in posameznike napotili na strokovna usposabljanja v tujino. Večnamenska ladja Triglav bo po končanih dodatnih usposabljanjih ponovno operativna in pripravljena za nadzor plovnihi poti, zagotavljanje podatkov za pomorsko situacijsko zavedanje, sodelovanje v nalogah iskanja in reševanja na morju, pomoč ob naravnih in drugih nesrečah na morju ter za delovanje v mednarodnem okolju.

NAČELNIK GENERALŠTABA SLOVENSKE VOJSKE POVIŠAN V GENERALMAJORJA

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Robert Cotič

Predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar je 16. januarja v Predsedniški palači povišala načelnika Generalštaba Slovenske vojske Boštjana Močnika v čin generalmajorja. »Postati general ni le osebni dosežek, temveč tudi odraz predanosti, strokovnosti in žrtvovanja vseh pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske, s katerimi sem imel čast služiti domovini,« je poudaril novi generalmajor, ki je dolžnost načelnika Generalštaba Slovenske vojske nastopil 15. decembra 2025.

Zbrane je v uvodu nagovorila predsednica države in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar, ki je orisala trenutne nepredvidljive geopolitične razmere. Svet se spoprijema z globokimi geopolitičnimi in varnostnimi spremembami, ki jih zaznamujejo nepredvidljivost, konflikti, hibridne grožnje in napetosti med državami. Mednarodno sodelovanje in iskanje kompromisov izgubljata pomen, saj vse bolj prevladujejo ozki nacionalni, korporativni in finančni interesi. To po njenih besedah spodkopava stabilnost, pravne norme in načela, vzpostavljena na podlagi tragičnih izkušenj druge svetovne vojne. Predsednica je spomnila, da Slovenija letos praznuje 35. obletnico osamosvojitve, ki je jedro naše narodne samozaveesti, poguma, odgovornosti in zrelosti. Ob dogajanju v svetu ne smemo pozabiti, da je spoštovanje suverenosti, ozemeljske celovitosti, vladavine prava ter človekovih pravic in svoboščin temelj naše državnosti, vrednot in dostojanstva. To je moralni in vrednostni kompas, na katerem temelji naša država. Dodala je, da mora Slovenija enotno in odločno zagovarjati mednarodni pravni red. Izpostavila je tudi, da ima Slovenska vojska od začetka samostojnosti posebno mesto v slovenski družbi. V 35 letih so pripadnice in pripadniki Slovenske vojske z izjemno požrtvovalnostjo in predanostjo vedno pomagali državljanom in državljanom v najtežjih okoliščinah, jim zagotavljali oporo ter dokazali svojo zanesljivost. Slovenska vojska po besedah predsednice potrebuje trdno in stabilno vodenje, realno in pragmatično odločanje ter dolgoročno strateško načrtovanje in vizijo. Prepričana je, da bo načelnik Ge-

Povišanje so v predsedniški palači spremljali visoki gostje in družinski člani.

neralštaba Slovenske vojske znal uresničiti svojo zavezo do Slovenske vojske, Republike Slovenije in njenih ljudi. Od njega pričakuje, da bo vojsko vodil učinkovito, odgovorno in preudarno ter zagotavljal njeni obrambno sposobnost in pripravljenost, hkrati pa jo razvijal z integriteto, strokovnostjo ter pozitivnimi in zaupanja vrednimi odnosi do sodelavcev. »Pričakujem, da bo Slovenska vojska pod njegovim vodstvom ostala trden steber obrambe in varnosti ter zanesljiva partnerica pri obvladovanju nesreč in drugih izzivov,« je poudarila in nagovor sklenila z besedami: »Srečno, Slovenska vojska, srečno, generalmajor, in srečno, Slovenija.«

Sledili sta podelitev čina in vročitev slovenske zastave v šatulji kot simbola slovenskega poguma in enotnosti. Generalmajor Boštjan Močnik je v svojem nagovoru povedal, da je vsako povišanje v višje častniške čine vedno sprejel s ponosom, hkrati pa s ponižnostjo in občutkom odgovornosti. Povišanje v prvi generalski čin zanj pomeni še večje zavedanje teže in odgovornosti položaja. Hvaležen je za izkazano zaupanje, pri čemer je poudaril, da povišanje ni le osebni dosežek, temveč tudi odraz predanosti, strokovnosti in žrtvovanja vseh pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske, s katerimi je imel čast služiti domovini. »Je tudi zasluga številnih nadrejenih, ki so me usmerjali, mi postavljali visoke standarde in mi bili zgled,« je dejal. Poudaril je, da je generalski čin predvsem zaveza k izpolnjevanju pričakovanj države in domovine ter obveznost izvajanja generalske presoje in sprejemanja pravih odločitev. Generalska odgovornost temelji na zavezanosti strokovnosti in osebni integriteti. Imenovanja v generalske čine se zgodijo redko, zato se zaveda zapuščine predhodnikov ter dolžnosti, da razvija in krepi sistem za tiste, ki bodo generalski čin prevzeli v prihodnosti. Izpostavil je pomen enotnosti in podpore ministrstva ter politike Slovenske vojske in poudaril, da je skupno delovanje najlažje, kadar so prizadevanja za krepitev vojaške in obrambne sposobnosti Republike Slovenije deležna čim širše javne podpore. Ob koncu se je zahvalil družini za neomajno podporo.

NOVI POVELJNIK SIL JE BRIGADIR PATERNUS

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki je 6. januarja potekala slovesnost ob dnevu Poveljstva sil Slovenske vojske, ki je bila zaznamovana s primopredajo dolžnosti poveljnika. Brigadir Uroš Paternus je bojno zastavo in s tem poveljevanje silam Slovenske vojske prevzel od generalmajorja Boštjana Močnika, novega načelnika Generalštaba Slovenske vojske. Slovesnosti so se udeležili visoki vojaški in politični gostje, ki jih je slavnostno nagovoril minister za obrambo mag. Borut Sajovic

Ob dnevu Poveljstva sil Slovenske vojske, ki ga enota praznuje 6. januarja v spomin na ustanovitev leta 2003, je potekala slovesnost, na kateri je dolžnost poveljnika sil Slovenske vojske prevzel brigadir Uroš Paternus, nekdanji namestnik načelnika Generalštaba Slovenske vojske. Dolžnost je prevzel od generalmajorja Boštjana Močnika, ki je v svojem govoru poudaril, da smo v obdobju, ki zahteva enotno delo na vseh ravneh poveljevanja, od vojaka kot jedra Slovenske vojske, brez katerega ni ne skupine, ne oddelka, ne oboroženih sil, pa vse do vrhovnih poveljstev. Poveljstvo sil je po njegovih besedah gradnik fizične in mentalne trdnosti Slovenske vojske, ki omogoča proces kontinuiranega dela, kadrovske krepitve, modernizacijo in realistično urjenje enot, s ciljem vzpostaviti robustno bojno pripravljeno oboroženo silo. »Ste poveljstvo, ki je poklicano k temu, da opravi izziv razumevanja hitro spreminjajočega se značaja sodobnega vojskovanja. Vaša vloga zahteva kakovostno voditeljstvo, ki temelji na integriteti in vojaških vrednotah,« je poudaril ter izrazil prepričanje, da bodo v enoti vsak dan zgled voditeljstva

in vojaške strokovnosti. Napovedal je nadaljevanje posodobitve, ki je stalnica vseh oboroženih sil in jo zahteva spremenjeno varnostno okolje. »Ste gradnik bojne pripravljenosti in temelj bojnega karakterja Slovenske vojske,« je še poudaril ter jim zaželel uspešno opravljanje nalog. Ob koncu je izrekel še dobrodošlico novemu poveljniku.

Slavnostni govornik minister za obrambo mag. Borut Sajovic je izpostavil pomen enotnosti družbe in sistema. Poudaril je, da je bilo leto 2025 uspešno, saj je v tem času potekalo posodabljanje Slovenske vojske, kupljena je bila nova oprema, izvedla se je kadrovska krepitev, veliko se je vlagalo tudi v znanost in razvoj ter nove kadre s štipendijami. Omenil je nedavno potrjen Zakon o službi v Slovenski vojski, ki izboljšuje delovne pogoje pripadnic in pripadnikov. Čestital je ob prazniku enote in zaželel uspešno delo novemu poveljniku sil.

Brigadir Uroš Paternus je ob prevzemu poveljevanja silam napovedal, da je Slovenska vojska bila in bo v službi domovine, kar je plemenito, častno, odgovorno, vendar tudi zahtevno. »Delamo s kadrom, ki ga imamo, tako pri rednih nalogah kot v podporo policiji in sistemu zaščite in reševanja.« Pri kadru bo poudarjeno oblikovanje kolektiva in enot, saj vojska deluje kot tim in vodi z zgledom. Pri materialnih sredstvih in oborožitvi bosta poudarjeni predvsem operativnost in višja uporabnost sredstev, bojno pripravljenost pa bodo enote urile na terenu, kjer se razvija zaupanje v opremo, soborce in poveljnike. »Lani smo začeli izvajati reorganizacijo. Nekateri procese bo treba še uskladiti in izboljšati, morebitne izzive pa bomo reševali strpno, postopno in na vojaški način,« je zagotovil brigadir Paternus. Ob dnevu Poveljstva sil so podelili tudi priznanja najboljšim pripadnikom, ki so s svojim delom še posebej izstopali.

Brigadir Paternus je z bojno zastavo stopil pred pripadnike Poveljstva sil.

OBRAMBOSLOVJE V SPREMENJENIH VARNOSTNIH RAZMERAH

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Bruno Toič

Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani je konec lanskega leta praznovala 50-letnico študija obramboslovja in 40-letnico obramboslovnega raziskovanja v Sloveniji. Študij, ki je nastal leta 1975, se je v petih desetletjih razvil v uveljavljeno interdisciplinarno znanstveno in študijsko področje, ki pomembno prispeva k razumevanju ter razvoju nacionalne in mednarodne varnosti. Več o dosežkih, izzivih in prihodnosti obramboslovja pa v pogovoru s predstojnico Katedre za obramboslovje na Fakulteti za družbene vede doc. dr. Jeleno Juvan.

? KATERI SO BILI NAJPOMEMBNEJŠI MEJNIKI IN DOSEŽKI V PRETEKLIH PETIH DESETLETJIH DELOVANJA KATEDRE?

Največji dosežek je že dejstvo, da je obramboslovje preživel 50 let. To je program, ki je leta 1975 nastal v drugih časih in družbenih okoliščinah nekdanje Jugoslavije. Njegov razvoj je sledil razpadu skupne države, osamosvojitvi Republike Slovenije, oblikovanju nove samostojne države in nje-nega nacionalnovarnostnega sistema in tudi vstopu Slovenije v zvezo Nato. Obramboslovje se je s spremembami učnih načrtov nenehno prilagajalo spremenjenim varnostnim razmeram v svetu. Zavedati se moramo, da je študij nastal na podlagi ukaza takratne Jugoslovanske ljudske armade, da se v vseh republikah nekdanje skupne države vzpostavijo civilne oblike študijev splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Z uvedbo študija na tedanji Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo so bili postavljeni temelji za razvoj novega interdisciplinarnega strokovnega in varnostnega področja, ki se je leta 1985 poimenovalo obramboslovje. Ponosni smo, da je študij v vseh petih desetletjih preстал vse pomembne prelomnice slovenske državnosti ter se tudi danes uspešno prilagaja spremenjenim varnostnim razmeram v mednarodnem okolju in odziva na sodobne varnostne izzive.

? KAKŠNA JE DANAŠNJA VLOGA OBRAMBOSLOVJA IN S KATERIMI IZZIVI SE SPO-PRIJEMA?

Študij je nastal v okoliščinah, ko je sistem krepitve odpornosti družbe temeljil na sodelovanju vseh državljanov in državljanov pri zaščiti in obrambi domovine, kar je s prehodom na poklicno vojsko izginilo. Tudi nacionalnovarnostni pogled je bil takrat usmerjen predvsem v Slovensko vojsko. Danes se zaradi vojn, predvsem spopada v Ukrajini, in spremenjenih geopolitičnih razmer znova poudarja pomen krepitve družbene odpornosti. Prav tu ima obramboslovje pomembno vlogo, saj se ne ukvarjamo zgolj z vojaškimi vidiki varnosti, temveč obravnavamo ves spekter sodobnih groženj, od hibridnih in kibernetičnih do dezinformacij in naravnih nesreč.

? KAKO OCENJUJETE SODELOVANJE Z OBRAMBNIH RESORJEM IN SLOVENSKO VOJSKO?

Tesno sodelovanje s slovenskim nacionalnovarnostnim sistemom je zelo pomembno za naše delovanje, tako za pedagoško delo kot tudi za raziskovalne dejavnosti. Slovenska vojska je predmet našega raziskovanja, tudi z vidika civilno-vojaških odnosov, položaja vojske v civilni družbi ter vprašanja vojaških družin in posameznikov, zaposlenih v Slovenski vojski. V nekaterih obdobjih je bilo obramboslovje bolj vpeto v izobraževanje bodočih častnikov, saj smo v preteklosti imeli tudi vojaški modul, ki smo ga izvajali v sodelovanju s Slovensko vojsko. Študenti, ki so vpisali ta modul, so bili v prvih letih celo oproščeni selekcije na Šoli za častnike, pozneje so jo morali opravljati, nato pa je bil modul ukinjen. Ponosni smo, da se vsako leto nekaj naših študentov vključi v častniško šolanje in se nato zaposli v Slovenski vojski. Dosedanje sodelovanje z obrambnim resorjem in Slovensko vojsko ocenjujem kot dobro, ne glede na to, kdo ju je vodil. Vse politične opcije so prepoznale potrebo po sodelovanju in raziskovanju teh tematik. Vsekakor pa se lahko sodelovanje še izboljša, kar bo odvisno tudi od naše samoiniciativnosti.

? NA KATERIH PODROČJIH JE DANES TEŽIŠČE ZNANSTVENORAZISKOVALNEGA DELA?

V okviru znanstvenoraziskovalnih dejavnosti smo v zadnjem obdobju sodelovali pri treh projektih, ki jih je financiralo Ministrstvo za obrambo. Prvi projekt je obravnaval zadrževanje kadra v Slovenski vojski in je bil že uspešno končan, njegovi rezultati pa so bili predstavljeni vodstvu ministrstva in Slovenske vojske. Drugi projekt, ki se ukvarja z odnosom slovenske mladine

Pogovor s predstojnico
Katedre za obramboslovje

DOC. DR. JELENO JUVAN

do vojaškega poklica, je v sklepnem delu in ponuja konkretna priporočila za privabljanje mladih k opravljanju vojaške službe. Tretji razvojno-raziskovalni projekt, ki je obravnaval mirovne operacije, pa je bil zaradi varnostnih razlogov ustavljen. Kot družboslovna raziskovalna ustanova se ukvarjamo s preučevanjem družboslovnih vidikov varnosti, pri čemer izhajamo tudi iz potreb posameznih pripadnikov Slovenske vojske. Preučujemo, kaj jih moti in kaj bi bilo mogoče spremeniti, kaj vpliva na učinkovitost opravljanja nalog doma ali v tujini ter kje znotraj sistema so še mogoče izboljšave. Cilj vseh projektov je tudi oblikovanje priporočil. Res pa je, da se med izvajanjem projektov spreminjajo varnostne razmere in mednarodne okoliščine, čemur se moramo nenehno prilagajati.

SPREMENJENE RAZMERE V DRUŽBI IN NOVI TRENDI ZAHTEVAJO POSODOBITEV UČNIH NAČRTOV TER UVEDBO NOVIH PEDAGOGŠKIH PRISTOPOV IN METOD. KAKO USPEŠNO SE PRILAGAJATE TEM IZZIVOM?

Univerza je razmeroma toga ustanova, v kateri se spremembe uvajajo počasi. Učni načrti so predmet akreditacijskih postopkov in jih ni mogoče spreminjati na kratek rok. Kljub temu imamo nosilci posameznih predmetov določeno stopnjo avtonomije pri vključevanju aktualnih vsebin. Osrednji predmeti, ki jih poučujemo na Fakulteti za družbene vede, temeljijo na klasičnih teorijah, ki seveda ostajajo enake. Pri nekatereh drugih pa je več možnosti za prilagoditve. Pomembno prelomnico v povezavi z novimi metodami poučevanja pa predstavlja uporaba generativne umetne inteligence, ki jo vsečje uporabljajo naši študenti in zaposleni. Ta spreminja način dela v predavalnicah, zato je zelo pomembno, da študente naučimo, kako jo odgovorno in kritično uporabljati.

VLOGA FAKULTETE ZA DRUŽBENE VEDE JE POMEMBNA PRI PRIPRAVI IN IZVEDBI PROGRAMOV USPOSABLJANJA ČASTNIKOV, PRI ČEMER SLOVENSKA VOJSKA SODELUJE TUDI Z DRUGIMI FAKULTETAMI LJUBLJANSKE UNIVERZE. KAKO JE KATEDRA VKLJUČENA V IZOBRAŽEVANJE BODOČIH ČASTNIKOV?

Univerza v Ljubljani je pred tremi leti z Ministrstvom za obrambo sklenila sporazum o izvedbi vojaškega modula, katerega namen je v tretjem letniku pridobiti študente, štipendiste Slovenske vojske, ki se v zadnjem semestru napotijo na šolanje v Kadetnico v Maribor, kjer pridobijo dodat-

no vojaško znanje. Prvotni načrt je bil, da se te vsebine vključijo v program Šole za častnike, temeljna ideja pa, da se na ta način za Slovensko vojsko pridobijo mlajši bodoči častniki. V študijskem letu 2024/2025 je šolanje končala prva generacija. Z naše fakultete so bili vključeni štirje študenti, ki so Šolo za častnike končali kot najmlajši častniki Slovenske vojske do zdaj. Zamislili smo si še, da bi se spremenil sistem štipendiranja, tako da bi bili vsi štipendisti Slovenske vojske pogodbeno zavezani izbrati te predmete ter bi bili prek tega usmerjeni v Šolo za častnike. To se je v vmesnem času spremenilo, saj se je spremenila vsebina Šole za častnike, sistem štipendiranja pa ne. Na fakulteti imamo zato kar nekaj štipendistov, ki nimajo te pogodbene obveznosti. Vse to vpliva na zanimanje študentov, da izberejo te predmete. Univerza v Ljubljani se je zavezala k uvedbi teh predmetov za prvo petletno obdobje, zato nadaljujemo izvajanje te dejavnosti. Poleg naše fakultete je k temu pristopila tudi Fakulteta za pomorstvo in promet, ki vojaški modul izvaja že od prvega letnika. Na naši fakulteti smo ga uvedli v obliki izbirnih predmetov. Vsi študenti obramboslovja imajo v tretjem letniku na voljo izbirne predmete, štipendisti pa lahko izberejo predmete vojaškega modula. Poleg tega so ti izbirni predmeti odprti za vse študente ljubljanske univerze, kar pomeni, da bi jih lahko izbrali vsi štipendisti Slovenske vojske, ki študirajo na univerzitetnih študijskih programih. Vendar se to ni zgodilo, saj sistem štipendiranja ni bil spremenjen. Zamislili smo si, da bi bil to edini način vstopa na Šolo za častnike, vendar se takšna reforma izobraževanja bodočih častnikov še ni zgodila. Vsebine predmetov vojaškega modula so zelo pomembne, če želimo v prihodnosti imeti častnike, ki se zavedajo družbenih vidikov varnosti. Seveda pa to ni edino znanje, ki ga častnik Slovenske vojske potrebuje, zato je sodelovanje s civilnimi univerzami edini primeren način za pridobivanje bodočih častnikov Slovenske vojske različnih profilov.

KJE VIDITE MOŽNOSTI ZA USPEŠNEJŠE REŠEVANJE TEŽAV PRI PRIDOBIVANJU KADRA ZA SLOVENSKO VOJSKO?

Glavna težava je, da so pripadniki Slovenske vojske kot javni uslužbenci del javnega sektorja. Že pred desetletjem je bilo ugotovljeno, da bi bilo to treba spremeniti in pripadnike Slovenske vojske izvzeti iz sistema javnih uslužbenec, saj je vojaški poklic specifičen zaradi zahtevnega terenskega in tvegane dela doma in v mednarodnih operacijah ter na misijah, kar vpliva tudi na družinsko življenje pripadnikov. V luči spremenjenih varnostnih razmer, povečanih potreb po vojaškem kadru in ob dvigu obrambnega proračuna bi bilo smiselno in prav, da se pripadnike Slovenske vojske ustrezno finančno stimulira oziroma se zagotovi večja konkurenčnost tega poklica na trgu dela. Generacije mladih in njihove vrednote so se spremenile. V vojsko ne vstopajo več iz ljubezni do domovine in občutka pripadnosti, temveč zlasti zaradi ekonomske varnosti. Mladi želijo biti finančno samostojni in imeti zagotovljeno stanovanje, hkrati pa imeti dovolj časa za prostčasne aktivnosti ter ohranjati ravnovesje med zasebnim in poklicnim življenjem. Vojaški poklic je zato treba narediti bolj konkurenčen, tudi z ustreznim plačilom. V preteklosti je bilo veliko primerov, ko so si pripadniki Slovenske vojske morali iztožiti pravico do tega. Tudi naša katedra je bila vključena v nekatere sodne postopke kot strokovna priča. To je nedopustno, saj so podobne zgodbe škodovalle ugledu vojaškega poklica v civilni družbi in negativno vplivale na zanimanje zanj.

KAKO V ORGANIZACIJI EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE, KATERE PODPREDSEDNICA STE, GLEDATE NA PRIHODNOST SLOVENSKE IN EVRO-ATLANTSKE VARNOSTI?

Izzivov je veliko in vsak dan se pojavljajo novi. Evro-atlantski svet Slovenije kot nevladna organizacija ima dolgo tradicijo, saj od leta 1993 z organizacijo različnih dogodkov in poglobljenimi strokovnimi razpravami obravnava aktualna vprašanja glede nacionalne in mednarodne varnosti. Organizacija povezuje različne še aktivne ali upokojene strokovnjake, ki so bili pomemben del slovenskega nacionalnovarnostnega sistema in imajo potrebo, da izrazijo svoje strokovno mnenje. Pomembno vlogo v organizaciji ima tudi mladinska

Načrti našega dela so, da uspešno obravnavamo vse prihodnje varnostne izzive ter se prilagajamo novim razmeram in okoliščinam.

sekcija, ki združuje predvsem študente obramboslovja. Ti z izdajanjem biltena ter pisanjem prispevkov za splet in družbena omrežja širijo razprave o vprašanih nacionalne in evro-atlantske varnosti v času vse bolj kompleksnih ter nepredvidljivih varnostnih razmer. V začetku leta je Evro-atlantski svet Slovenije v sodelovanju s Katedro za obramboslovje in Ministrstvom za obrambo organiziral strokovni posvet, namenjen razpravi o predlogu Strategije odpornosti Republike Slovenije. Na njem smo odgovorili na pomembna vprašanja o odpornosti slovenske družbe na različne grožnje in izzive. Odpornost vsekakor ostaja eno izmed pomembnih vprašanj. Razprava je pokazala, da h krepitvi odpornosti ne prispeva le vojska, temveč je ključni nosilec odpornosti države celotna družba. Eden glavnih izzivov ostaja vojna v Ukrajini, ki ji ni videti konca, saj nobena izmed sprtih strani ni pripravljena sprejeti kompromisov. Že ob izbruhu je bilo jasno, da bo ta konflikt spremenil evropsko varnostno arhitekturo. Spremenila so se razmerja znotraj Evropske unije in evro-atlantskega prostora, v katerem ima pomembno vlogo ameriška administracija z odločitvami, ki so v nekaterih primerih nerazumljive, nelogične in ne temeljijo na ustaljenih pravilih v mednarodni skupnosti. Zagotovo bo največji izziv prihodnosti, kako se zoperstaviti težnjam posameznikov, ki želijo svet preoblikovati po svojih interesih.

ALI JE GLEDE NA AKTUALNO DOGAJANJE ZARADI TEŽENJ PO AMERIŠKI PRIKLJUČITVI GRENLANDIJE OGROŽEN OBSTOJ NATA KOT NAJMOČNEJŠEGA IN NAJUSPEŠNEJŠEGA ZAVEZNIŠTVA V ZGODOVINI?

Morebitno ameriško zavzetje Grenlandije bi vsekakor zamajalo obstoj zavezništva, saj je napad zaveznika na zaveznico nekaj nepredstavljivega in se v skoraj 77-letni zgodovini Nata še nikoli ni zgodil. Članstvo v zavezništvu je do zdaj vedno delovalo kot nekakšen mediator sporov med članicami, zato se med njimi ni zgodil noben oboroženi spopad. Ostaja upanje, da bodo obstoječi forumi pogovorov, bodisi znotraj zveze Nato in Združenih držav Amerike ali s posameznimi zaveznicami, na primer Veliko Britanijo, ki velja za veliko ameriško zaveznico v Evropi, lahko vplivali na odločitve ameriške administraci-

je. Vendar pa je treba biti pripravljen tudi na to, da ti pogovori in prepričevanja ne bodo uspešni. Zavezništvo temelji na zaupanju, da bodo druge države pomagale, če bo pomoč potrebna, in da ne bo nihče napadel, še najmanj pa ne najmočnejša članica Nata. Ko tega zaupanja ni več ali pa je kršeno, tudi zavezništva ni več.

VEČ KOT 1500 DIPLOMANTOV, SKORAJ 200 MAGISTROV IN VEČ KOT 40 DOKTORJEV ZNANOSTI, TO SO PODATKI, KI GOVORILJO O USPEŠNEM DELOVANJU KATEDRE V PRETEKLIH PETIH DESETLETJIH. KAKŠNA PA SO PRIČAKOVANJA ZA PRIHODNOST OBRAMBOSLOVJA?

Načrti našega dela so, da uspešno obravnavamo vse prihodnje varnostne izzive ter se prilagajamo novim razmeram in okoliščinam. Naše poslanstvo ostaja jasno: izobraževati strokovnjake, ki bodo po končanem študiju odgovorno opravljali svoje naloge in prevzemali pomembne funkcije v nacionalnovarnostnem sistemu Republike Slovenije in mednarodnih varnostnih organizacijah. Pomembno je, da sledimo potrebam trga dela, saj naši diplomanti ne delujejo le v Slovenski vojski, temveč tudi v Policiji ter strukturah Nata, Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi in drugod.

PRAZNIK SLOVENSKEGA VOJAŠKEGA LETALSTVA

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

V Vojašnici Jerneja Molana v Cerkljah ob Krki je v ponedeljek, 12. januarja, potekala slovesnost, s katero so pripadniki 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe zaznamovali dan slovenskega vojaškega letalstva. Praznovanje je potekalo v spomin na prvi bojni polet pilotov letalske stotnije 12. januarja 1919. V samostojni Sloveniji pa se je nova zgodovina vojaškega letalstva začela pred 35 leti s herojskim preletom, ki sta ga 28. junija 1991 s helikopterjem Gazela izvedla major Jože Kalan in praporščak Bogomir Šuštar. Slovesnosti s postrojem pripadnikov slovenskega vojaškega letalstva so se udeležili minister za obrambo mag. Borut Sajovic, ki je bil slavnostni govornik, poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Uroš Paternus, župani posavskih občin, člani veteranskih in častniških združenj, predstavniki Policije ter sistema zaščite in reševanja ter upokojeni pripadniki slovenskega vojaškega letalstva.

Slovensko vojaško letalstvo, ki je združeno v 15. brigadi vojaškega letalstva

in zračne obrambe, danes sestavlja osem podenot: 151. helikopterska eskadrilja, 152. letalska eskadrilja, 153. letalsko-tehnična eskadrilja, 155. eskadrilja bojnih brezpilotnih zrakoplovov, Letalska šola, 9. bataljon zračne obrambe, 16. center za nadzor in kontrolo zračnega prostora ter 107. letalska baza. Enote brigade so nastanjene na letališču v Cerkljah ob Krki ter v vojaški bazi na civilnem letališču Jožeta Pučnika na Brniku.

PONOSNI VARUHI SLOVENSKEGA NEBA

Poveljnik 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe polkovnik Janez Gaube je v pozdravnem nagovoru poudaril, da je slovensko vojaško letalstvo v preteklih več kot 100 letih doživelo turbulentna obdobja, vendar se je z vztrajnostjo in močno voljo posameznih zanesenjakov razvijalo in pogosto preoblikovalo. Izpostavil je zlasti preoblikovanje v brigado pred dobrim letom in pol, ki dokazuje, da se znajo povezati in prevzeti večjo odgovornost. Dodal je, da so v enoti ponosni, saj so varuhi slovenskega neba, ki naloge opravljajo povezano, profesionalno in z jasnim zavedanjem o pomenu svojega poslanstva. Temeljni cilj slovenskega vojaškega letalstva – odzivno in zanesljivo izvajanje nadzora ter varovanja zračnega prostora Republike Slovenije – ostaja nespremenjen. Polkovnik Gaube je poudaril, da bo leto 2026 zaznamovano s pomembnimi razvojnimi preboji. Z mislijo na prihodnost bodo letos začeli usposabljamati pripadnice in pripadnike, ki bodo leta 2027 začeli delovati na novih sistemih zračne obrambe srednjega dosega Iris-T, helikopterjih AgustaWestland 139 ter številnih letaliških sistemih na cerkljanskem letališču. Pomemben korak predstavlja ustanovitev letališke šole za letališko strokovno osebje, s katero sistematično krepijo znanje in zmogljivosti za delovanje cerkljanskega letališča. S tem izboljšujejo sodelovanje v sistemu zaščite in reševanja ter potrjujejo, da je slovensko vojaško letalstvo nepogrešljiv del nacionalne varnosti tudi v miru. To dokazujejo že več kot tri desetletja, od prvega helikopterskega reševanja v Karavankah leta 1993 do danes, ko pomagajo skoraj vsak dan. Tudi v novem

Postroj pripadnikov enote ob dnevu slovenskega vojaškega letalstva

Prihod bojne zastave 15. brigade na prizorišče slovesnosti

letu ostajajo zanesljiv partner pri reševanju človeških življenj, pri čemer poleg helikopterskih nalog z letaloma Falcon in Spartan uspešno izvajajo tudi humanitarne polete, kadar razmere in potrebe to zahtevajo. Polkovnik Gaube je izpostavil, da posebno pozornost namenjajo razvoju novih zmogljivosti, saj so lani ustanovili 155. eskadriljo brezpilotnih bojnih zrakoplovov, ki predstavlja pomemben mejnik v razvoju sodobnega vojaškega letalstva. Namen nove enote, ki se trenutno vzpostavlja, bo krepitev zmogljivosti nadzora, obveščanja in podpore delovanju enot. Vojaško letalstvo že več kot 20 let uspešno sodeluje tudi z Agencijo Republike Slovenije za okolje, v zadnjem času predvsem pri obnovi meteorološke postaje na Kredarici. Ob koncu je poveljnik 15. brigade poudaril, da vsi ti rezultati potrjujejo, da stopajo po pravi poti, oblikujejo zaupanje, krepijo enotnost in z odgovornostjo razvijajo zmogljivosti, ki jih država potrebuje. Ob prazniku je čestital ter se zahvalil vsem, ki s svojim delom, znanjem in predanostjo ustvarjajo zgodbo slovenskega vojaškega letalstva.

KLJUČ DO USPEHA SO LJUDJE

Slavnostni govornik minister za obrambo mag. Borut Sajovic je na začetku zaželel varno, srečno in zdravo novo leto vsem navzočim v postroju ter njihovim družinskim članom. Pripadnikom brigade je čestital za uspešno opravljeno delo. V preteklem letu so posadke opravile 745 poletov, 119 helikopterskih reševanj v gorah in 603 lete za nujno medicinsko pomoč, petkrat so prepeljale inkubator, opravile 14 poletov za prevoz darovanih organov in tkiv za presaditev v okviru zavoda Slovenija-transplant, sodelovale so pri štirih gašenjih gozdnih požarov iz zraka ter prepeljale 765 poškodovanih oziroma obolelih ljudi. »Vsi ti podatki so najštevilčnejši v zadnjih desetih letih,« je pojasnil minister in izpostavil večnamenskost ter dvojno rabo sredstev in opreme, ki jo kupujejo za Slovensko vojsko. Poudaril je, da so v 35 letih obstoja države prav v zadnjih štirih letih naredili največ za opremljanje in posodobitev. Naštel je prihod drugega transportnega letala C-27J Spartan ter nakup novih sistemov zračne obrambe Iris-T in helikopterjev, ki so že

v proizvodnji. Minister je še izpostavil, da nakupi najsodobnejših sistemov, opreme in simulatorjev, ki so rezultat slovenskega znanja, dokazujejo dobro in tesno sodelovanje s slovensko obrambno industrijo. Ključ do uspeha pa so po njegovih besedah ljudje, ki skrbijo za varnost državljanov in državljanov Slovenije. V tem kontekstu je

Poveljnik Gaube je podelil zlata krilca dvema mladima pilotoma in tehniku letalcu. ✓

omenil sprejem novele Zakona o službi v Slovenski vojski, ki pripadnikom Slovenske vojske prinaša pošteno plačilo za vse opravljeno delo. Ob koncu je poudaril, kako pomembne so krepitev sodelovanja z lokalno skupnostjo v regiji, teritorialna organiziranost sil Slovenske vojske po zgledu nekdanje Teritorialne obrambe in posodobitev vojaškega letališča v Cerkljah ob Krki.

LETALSKA KRILCA NOVIMA PILOTOMA IN TEHNIKU LETALCU

Slovenska vojska je ob prazniku vojaških letalcev postala bogatejša za dva operativna pilota in tehniko letalca, ki so uspešno končali usposabljanje v Letalski šoli in bodo prevzeli naloge v operativnih letalskih enotah. Polkovnik Janez Gaube je ob tej priložnosti Lovru Šepcu in Leu Benčiču izročil letalska krilca pilota Slovenske vojske, Tadeju Pavliču pa letalska krilca tehniko letalca. S podelitvijo priznanj in zahval 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe ter ministra za obrambo so bili pohvaljeni vsi, ki so prispevali k povečanju ugleda Slovenske vojske in vojaškega letalstva ter so uspešno in prizadevno opravljali naloge na obrambnem področju.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

št. 390
JANUAR 2026

6976.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE
prejmejo:
polkovnik ÁNGEL JOSÉ ESPIGA GÓMEZ, 1973, Španija
polkovnik MILOŠ MATYÁS, 1968, Slovaška
podpolkovnik ÓSCAR ANTONIO MUÑOZ ARCOS, 1978, Španija
podpolkovnik MIROSLAV KRUŽICA, 1978, Češka republika

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE IV. STOPNJE
prejmejo:
stotnik MICHAL CHALMOVSKÝ, 1986, Slovaška
stotnik MARTIN LYSÁČEK, 1989, Češka republika
stotnik JAN SEDLÁČEK, 1989, Češka republika
nadporočnik ROBERTO PÉREZ GÁLVEZ, 1997, Španija
nadporočnik JUAN ÁNGEL MONTEAGUDO MARTÍNEZ, 1993, Španija

III. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE V. STOPNJE
prejme:
višji vodnik DALIBOR PRIADKA, 1972, Slovaška

Številka: 094-8/2025-46
Datum: 2. 12. 2025

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

6977.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

SPOMINSKI BOJNI ZNAK TRZIN – POSMRTO
prejmeta:
Peter FRANETOVIČ
Goran LIKAR

Številka: 094-8/2025-47
Datum: 2. 12. 2025

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

6978.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

**ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM**
prejmeta:
Franc HOČEVAR, 1969
Slavko PRIMC, 1968

Številka: 094-8/2025-48
Datum: 2. 12. 2025

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

6979.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmeta:
Robert OŠTIR, 1971
Bojan ŠAFNER, 1964

Številka: 094-8/2025-49
Datum: 2. 12. 2025

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

6980.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA RANJENCE Z MEČI
prejme:
Jože VIDIC, 1956

Številka: 094-8/2025-50
Datum: 8. 12. 2025

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

6981.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Silva BENKO OČKON, 1967
Albin BRAČKO, 1962
Drago DULAR, 1956
Milka JEMEC, 1966
Nevenka KORENJAK, 1961
Greta KRIVEC, 1966
Marko PEČNIK, 1965
Janez TUŠAR, 1966
Miran VAJDA, 1961
Tomaž VOJVODA, 1961

Božica ŽIVIC, 1962

Številka: 094-8/2025-51
Datum: 16. 12. 2025

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

6982.

Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20)
ter prvega odstavka 136. člena Pravil-
nika o priznanjih Ministrstva za obram-
bo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

STRELNO OROŽJE

prejme:
Marko BRUS, 1967

Številka: 094-8/2025-52
Datum: 18. 12. 2025

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

6983.

Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20)
ter prvega odstavka 136. člena Pravil-
nika o priznanjih Ministrstva za obram-
bo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza
o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5
/2013-260 z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
NAČELNIKA GŠSV

**I. ZLATO MEDALJO NAČELNIKA
GŠSV**

prejmejo:
Darja FRLEŽ, 1967
Marko GODNIČ, 1967
Marko KRULJAC, 1968
Lea MAŠIČ PERNUŠ, 1982
Alenka ŠEHIČ, 1970

**II. SREBRNO MEDALJO
NAČELNIKA GŠSV**

prejmejo:
Peter ANŽIČ, 1971
Andrej BAHUN, 1976
Romana Ana BORC, 1970
Karmen BOŠTJANČIČ GOMBAČ, 1977

Matej BOŽEK, 1979
Tanja BREGAR, 1980
Peter CASAR, 1977
Kristijan DRAGOJEVIČ, 1977
Janez GAMS, 1981
Franc HLIŠ, 1969
Andrej HRIBAR, 1968
Matjaž HROVAT, 1975
Roman KERVINA, 1969
Roman KIRN, 1974
Tadeja KOKOL, 1984
Damijan KORPIČ, 1973
Bojan KOŠIR, 1970
Aleš KU HAR, 1972
Jure MOČIVNIK, 1979
Denis MOHORIČ, 1979
Peter OREŠNIK, 1987
Amedeja PENKO, 1970
Andrej RAJŠP, 1977
Zmago ŠILC, 1965
Bernarda ŠRAJ, 1973
Lidija TREBŠE, 1974
David VERŠNIK, 1975
Davorin VOLGEMUT, 1972
Vojko ZEMLJIČ, 1966
Mitja ZIDARIČ, 1973

**III. BRONASTO MEDALJO
NAČELNIKA GŠSV**

prejmejo:
Matej AHACEVČIČ, 1973
Marko BERKOPEC, 1990
Kristian BERŠNAK, 1972
Peter BEVC ŠEKORANJA, 1979
Adrijana BOŽIČ, 1984
Vasja BUČAR, 1982
Jure BURJEK, 1978
Mojca GRAŠIČ, 1965
Nataša HOČEVAR, 1971
Nejc HUMSKI, 1984
Anže INTIHAR, 1987
Franci JAZBAR, 1977
Andrej JEREB, 1979
Žiga KARNIČAR, 1985
Franci KAVČIČ, 1978
Danilo KLINAR, 1973
Matjaž KOREN, 1984
Maks KOSTANJEVEC, 1989
Iztok KOZOLE, 1969
Tatjana KVARTUH, 1969
Silvo LEŠČANEČ, 1973
Gal LIKAR, 1998
Žarko NAGODE, 1971
Anja OSTERMAN, 1993
Branko PAJŽLAR, 1962
Jure PREZELJ, 1979
Slavko PRIMC, 1968
Natalija RAJNER SINRAJH, 1982
Mateja REŽONJA, 1986
Tomaž ROGELJA, 1978
Jernej ROPOŠA, 1992
Špela RUS, 1981
Božidar SIMONIČ, 1978

Andrej SIMSIČ KUNSTELJ, 1984
Anita SOVIČ, 1980
Gorazd STERGAR, 1978
Nenad STOŽINIČ, 1970
Aljaž STRMLJAN, 1998
Matej VIDE, 1972
Simon ZOREC, 1982

IV. MEDALJO NAČELNIKA GŠSV

prejmejo:
Mihael ABERŠEK, 1994
Alen BERTOLE, 1986
Marko BLEKAČ, 1979
Matevž CERAR, 1988
Martin CIMERMAN, 1995
Robert ČANADI, 1972
Bernard ČELHAR, 1970
Borut ERJAVEC, 1967
Alen HALILOVIČ, 1990
Jan HLAČER, 1987
Boštjan HVALA, 1976
Boštjan JAN, 1981
Miran KIRM, 1981
Denis KOCJAN, 1983
Marko LAŠIČ, 1979
Nataša LOSIČ, 1982
Tanja Elizabeta OMAHEN, 1967
Rok OZIMIČ, 1997
Primož PEKLAR, 1980
Marija POGAČAR, 1973
Slavko PREK, 1969
Jože RAPPL, 1985
Andrej RUSTJA, 1986
Vesna RUŽIČ, 1971
Aleš SKALE, 1979
Boris STAJNKO, 1968
Štefan ŠIFTAR, 1985
Robert ŠTEMBERGAR, 1971
Dragica ŽNIDARŠIČ, 1972
Dušan ŽUMER, 1979

**V. SREBRNO PLAKETO
SLOVENSKE VOJSKE**

prejme:
Vincenc ARKO, 1971

**VI. BRONASTO PLAKETO
SLOVENSKE VOJSKE**

prejmejo:
ALMA MATER EUROPAEA – ECM, Ma-
ribor
FORTUNA JELENC HELENA
Robert NEMANIČ, 1964
VUKOVIČ MIHALEC BRANKICA

**VII. SREBRNO MEDALJO VOJAKU
SV ZA DOSEŽENE USPEHE**

prejmejo:
Feliks PAPEŽ, 1967
Tilen PLATOVŠEK, 1975
Aleš ŠOŠTERIČ, 1982
Marko VIDEČ, 1981
Matija ŽIZEK, 1991

**VIII. BRONASTO MEDALJO
VOJAKU SV ZA DOSEŽENE USPEHE**

prejmejo:
Miha GRGURIČ, 1985
Simon MAROLT, 1980
Aleksander MASELJ, 2000
Sašo RAVNIK, 1995
Tjaša ŠALAMON, 1988
Aleš ŠKAPER, 1998
Simon VOGLAR, 1990
Matjaž ZELKO, 1989

**IX. MEDALJO VOJAKU SV ZA
DOSEŽENE USPEHE**

prejmejo:
Janez BERZEK, 1989
Jernej BOKAL, 1997
Alex FIRŠT, 1996
Alen FUKS, 1995
Tomaž GERM, 1986
Mike GORIŠEK, 2004
Bor KOMAN, 2000
Marko KOŠIČ, 1967
Rok KRAJNC, 1989
Štefan ZUPANC, 1989

Številka: 094-5/2025-184
Datum: 25. 10. 2025

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6984.

Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20)
ter prvega odstavka 136. člena Pravil-
nika o priznanjih Ministrstva za obram-
bo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
NAČELNIKA GENERALŠTABA SV

**SPOMINSKI SREBRNIK
SLOVENSKE VOJSKE – MAJOR**

prejmejo:
Jernej ALIČ, 1982
Dejan BALAŽIČ, 1976
Klemen BANCIC, 1986
Janez CUZNAR, 1980
Simon GANZA, 1982
Mitja HAJDINJAK, 1980
Tadeja KOKOL, 1984
Marko KRAJNC, 1980
Ivan MIKLAVC, 1979

Številka: 094-1/2025-108
Datum: 27. 11. 2025

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6985.

Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20)
ter prvega odstavka 136. člena Pravil-
nika o priznanjih Ministrstva za obram-
bo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
NAČELNIKA GENERALŠTABA SV

**SPOMINSKI SREBRNIK
SLOVENSKE VOJSKE –
PRAPORŠČAK**

prejmejo:
Damjan BENKOVIČ, 1977
Barbara ČERINŠEK, 1983
Bernard ČELHAR, 1970
Aleš IVANČIČ PLEVNIK, 1977
Simon JELEN, 1974
Marjan JURIČ, 1973
Iztok KOZOLE, 1969
Aleš MAJŠLER, 1975
Egon PREDIKAKA, 1981
Drago RUS, 1973
Elizabeta TOME, 1967
Matej ZAVRŠNIK, 1976
Luka ŽNIDARČIČ, 1979

Številka: 094-1/2025-109
Datum: 27. 11. 2025

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6986.

Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20)
ter prvega odstavka 136. člena Pravil-
nika o priznanjih Ministrstva za obram-
bo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
NAČELNIKA GENERALŠTABA SV

**SPOMINSKI SREBRNIK
SLOVENSKE VOJSKE – ob
izrednem povišanju ob
upokojitvi v čin PRAPORŠČAK**

prejmejo:
Dušan FRAJNKOVIČ, 1964
Albert KOČEVAR, 1967
Denis MEDVED, 1967

Številka: 094-1/2025-111
Datum: 1. 12. 2025

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6987.

Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20)
ter prvega odstavka 136. člena Pravil-
nika o priznanjih Ministrstva za obram-
bo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
NAČELNIKA GENERALŠTABA SV

**SPOMINSKI SREBRNIK
SLOVENSKE VOJSKE – ob
izrednem povišanju ob
upokojitvi v čin MAJOR**

prejmejo:
Damjan ANTONČIČ, 1967
Drago CESAR, 1967
Marko KOTAR, 1967
Bojan ŠAFNER, 1964

Številka: 094-1/2025-112
Datum: 1. 12. 2025

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6988.

Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20)
ter prvega odstavka 136. člena Pravil-
nika o priznanjih Ministrstva za obram-
bo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
NAČELNIKA GENERALŠTABA SV

**BAJONET SLOVENSKE VOJSKE –
POROČNIK**

prejmejo:
Janez Jan ARTIČ, 1994
Eva BAJC, 2002
David BLENKUŠ, 1997
Boštjan BOŽIČ, 1972
Matej CIMERMAN, 1985
Kristjan ČEBULJ, 2001
Elvis DEDIČ, 1999
Leonard DRAGINC, 2002
Rok DRAKULIČ, 1984
Urban DRESLER, 1999
Rok ERNECL, 1996
Matic FINK, 1990
Jaka GALIČ, 2003
Domen GRČAR, 2001
Anže IZAK, 2002
Igor JAVERNIK, 1976
Luka KERIN, 2001
Robert KOLETNIK, 1995

Goran KOZOLE, 1974
Matic KRIČEJ, 1998
Patrik LAUTAR, 2001
Klemen LENART PUCIHAR, 2000
Žiga LUSKOVEC, 2002
Lovro MANDELJ, 1985
Necj MARINIČ, 1998
Jurij MOČNIK, 1998
Laura MUNIŠIČ, 1999
Patrick PIVEC, 2000
Rebeka PODGORŠEK, 1999
Igor POLJANŠEK, 1975
Laura ROŽIČ, 2001
Tomaž SENČAR, 1997
Jan SIHERLE, 1995
Tjaž STAROVASNIK, 2001
Žiga STRAŽAR, 1997
Kristjan ŠMID, 2000
Enja ŠTERN, 1998
Aljaž TROŠT, 2001
Peter UDIR, 2001
Rok ULE, 1998
Zdravko VALENTIN, 1994
Adrijana ZALOŽNIK, 1986
Peter ZUPANČ, 1996
Jaka ZUPANIČ, 1995
Juš ŽAGAR, 2003

Številka: 094-1/2025-106
Datum: 5. 12. 2025

Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6989.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih PDRIU (PDRIU; št. 094-10/2024-17 z dne 3. 12. 2024) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA ZA DOKTRINO,
RAZVOJ, IZOBRAŽEVANJE IN
USPOSABLJANJE

BRONASTO MEDALJO PDRIU
prejme:
Davorin VOLGEMUT, 1972

Številka: 094-1/2025-91
Datum: 19. 9. 2025

Brigadir
Boštjan BAŠ
POVELJNIK PDRIU

6990.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA CU

v čin poddesetnika:
Bernard PESJAK, 1978

Številka: 811-5/2025-54
Datum: 22. 9. 2025

Podpolkovnik
Primož MLINAR
POVELJNIK CENTRA ZA
USPOSABLJANJE

6991.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
18. BJRKBO

I. v čin nadesetnika:
Miha BAN, 1996
Sašo BURGIC, 1983
Gregor CERAR, 1985
Marica JERMAN, 1983
Vahid PAVLOVIČ, 1984
Aleš PESTOTNIK, 1980
Uroš POTNIK, 1980

II. v čin desetnika:
Matija ADAMLJE, 1983
Matic BENČEVIČ, 1987
Marko Miško KAMENŠEK, 1987
Lavra ZAGAJŠEK, 1990

III. v čin poddesetnika:
Gregor DIMIC, 1979
Timi GOLOB, 1991
Aleš GORIČAN, 1989
Rok GRABNAR, 1993
Jurij JAN, 1983
Mojca JENE NOVAK, 1987
Jernej JERAJ, 1989
Slaviša JOSIPOVIČ, 1978

Gregor JURKOVŠEK, 1988
Ernest KOTNIK, 1981
Primož KOZJEK, 1976
Matevž KRUMPESTAR, 1979
Robert MLAKAR, 1980
Miha PETELIN, 1982
Dominik RUDOLF, 1997
Uroš VODOVNIK, 1979
Damjan ZAGORŠČAK, 1985
Jurij ZUPAN, 1997
Štefan ZUPANC, 1989
Simon ŽGAJNER, 1978
Tim ŽIGON, 1994

Številka: 811-5/2025-56
Datum: 22. 9. 2025

Podpolkovnik
Primož SAVINŠEK
POVELJNIK 18. BJRKBO

6992.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA
18. BJRKBO

v čin poddesetnika:
Elvis FRBEŽAR, 1977

Številka: 811-5/2025-57
Datum: 22. 9. 2025

Podpolkovnik
Primož SAVINŠEK
POVELJNIK 18. BJRKBO

6993.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA ROLE 2

v čin nadesetnika:
Tilen NEKREP, 1987

Številka: 811-5/2025-58
Datum: 25. 9. 2025

Podpolkovnica
Karmen KRALJ
POVELJNICA ROLE 2

6994.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 74. srednjega pehotnega bataljona (74. SRPB; št. 094-1/2025-82 z dne 2. 9. 2025) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
74. SRPB

ZLATO MEDALJO 74. SRPB
prejme:
Gorazd SAGADIN, 1974

Številka: 094-1/2025-89
Datum: 30. 9. 2025

Podpolkovnik
Aljoša KAUČEVIČ
POVELJNIK 74. SRPB

6995.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 20. LPB št. 094-1/2025-13 z dne 20. 2. 2025 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
20. LAHKEGA PEHOTNEGA
BATALJONA

ZLATO MEDALJO 20. LPB
prejme:
Aljoša KAUČEVIČ, 1979

Številka: 094-1/2025-90
Datum: 30. 9. 2025

Podpolkovnik
Samo STREHAR
POVELJNIK

6996.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 20. LPB št. 094-1/2025-13 z dne 20. 2. 2025 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
20. LAHKEGA PEHOTNEGA
BATALJONA

POHVALO POVELJNIKA 20. LPB
prejmejo:
Zdravko RIŽNAR, 1977
Timotej CUGMAS, 1990
Alen POPLATNIK, 1989
Istok GOMBOC, 1978
Damjan OJSTERŠEK, 1986
Ivan HOJNIK, 1977
Marsel SITER, 2000
Mitja TEMNIKER, 1988
Denis HUJS, 1996

Številka: 094-1/2025-92
Datum: 30. 9. 2025

Podpolkovnik
Aljoša KAUČEVIČ
POVELJNIK 20. LPB

6997.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 5/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 157. LOGP št. 094-3/2015-12 z dne 5. 3. 2015 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
157. LOGISTIČNEGA POLKA SV

I. ZLATO MEDALJO 157. LOGP
prejmejo:
Matej BEKE, 1971
Dejan GANTAR, 1975
Denis TREBIŽAN, 1974
Matija KOGOVŠEK, 1971

II. SREBRNO MEDALJO
157. LOGP
prejmejo:
Iztok ŠAJN, 1971

Franci LIKAR, 1967
Matej BOGATAJ, 1990

III. BRONASTO MEDALJO
157. LOGP

prejmejo:
Jože HENTAK, 1971
Nikolaj CIGLER, 1967
Marko KRAJNC, 1980
Robert GREGORN, 1970
Robert JASENC, 1969
Matjaž VOLOVEC, 1979
Boris TURK, 1979
Marko BUH, 1967
Filip BUH, 1967
Danijel BLAŽAN, 1977
Gorazd PELCL, 1980
Mitja MESEC, 1981
Zlatko LETONJA, 1979
Boris MAROLT, 1967

Številka: 094-1/2025-87
Datum: 1. 10. 2025

Podpolkovnik
Robert SLAK
POVELJNIK

6998.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 2. teritorialnega polka (IRDG; št. 094-1/2025-38 z dne 5. 5. 2025) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
2. TERITORIALNEGA POLKA

I. BRONASTO MEDALJO 2. TERP
prejmejo:
Branko URBANČ, 1967
Gregor DULAR, 1967
Mitja ŠVIGELJ, 1974
Janez DRAGOVAN, 1966
Jurij GORENC, 1969
Robert MÜLLER, 1971
Peter BEVC, 1968
Zdenka RIBIČ, 1963

II. BRONASTO PLAKETO 2. TERP
prejmejo:
157. BATALJON ZA LOGISTIČNO
PODPORO/2. ČETA
Mihaela LASECKY PLANTAN, 1979
Zdravko GREGL, 1968

Številka: 094-1/2025-84
Datum: 6. 10. 2025

Polkovnik
Igor STROJIN
POVELJNIK 2. TERP

6999.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV GARDE

v čin desetnika:
Denis MAJCEN, 1990

Številka: 811-5/2025-61
Datum: 7. 10. 2025

Major
Dušan PAVLI
NAMESTNIK POVELJNIKA
GARDNE ENOTE SV

7000.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKINJE
132. GORP

I. v čin naddesetnika:
Nina ŠTUCIN, 1985

Številka: 811-5/2025-64
Datum: 8. 10. 2025

Polkovnik
Gregor VODEB
POVELJNIK 1. BR

7001.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju

v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV 10. PEHP

v čin poddesetnika:
Aljaž BOŽIČ, 1997
Matej CAJHEN, 2002
Šebastijan LOKATELJ, 1998
Žiga MAJCEN, 2002
Anže NARED, 1996
Domen OBLAK, 2002
Miha OBREZA, 1998
Erazem RAJNAR, 1996
Grega ŠEME, 1995
Aleš ŠKAPER, 1998

Številka: 811-5/2025-67
Datum: 8. 10. 2025

Polkovnik
Gregor VODEB
POVELJNIK 1. BR

7002.

Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20)
ter prvega odstavka 136. člena Pravil-
nika o priznanjih Ministrstva za obram-
bo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza
o priznanjih 10. izvidniškega bataljona
št. 094-1/2025-31 z dne 15. 4. 2025
izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
10. IZVIDNIŠKEGA BATALJONA

ZLATO MEDALJO 10. IB
prejme:
Blaž PLANINC, 1984

Številka: 094-1/2025-88
Datum: 11. 10. 2025

Podpolkovnik
Žiga PRETNAR
POVELJNIK 10. IB

7003.

Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20)
ter prvega odstavka 136. člena Pravil-
nika o priznanjih Ministrstva za obram-
bo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza
o priznanjih Gardne enote Slovenske
vojske (GARDE, št. 094-6/2024-28 z
dne 4. 3. 2024) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GARDNE ENOTE SV

ZAHVALO POVELJNIKA GARDE
prejme:
Erik OCVIRK, 1997

Številka: 094-1/2025-94
Datum: 20. 10. 2025

Major
Dušan PAVLI
NAMESTNIK POVELJNIKA
GARDNE ENOTE SV

7004.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA 5. TERP

v čin poddesetnika:
Jakob ŠNEBERGER, 1983

Številka: 811-5/2025-69
Datum: 23. 10. 2025

Polkovnik
Branko PODBREŽNIK
POVELJNIK PROSTORSKIH SIL

7005.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA RB 72. BR

v čin desetnika:
Tomaž SAGADIN, 1985

Številka: 811-5/2025-70
Datum: 23. 10. 2025

Polkovnik
Gregor HAFNER
POVELJNIK 72. BR

7006.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA
POV 72. BR

v čin poddesetnika:
Jasmin PAUČINAC, 1981

Številka: 811-5/2025-71
Datum: 23. 10. 2025

Polkovnik
Gregor HAFNER
POVELJNIK 72. BR

7007.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
153. LETEHESK

v čin desetnika:
Matej JAGODIČ, 1982

Številka: 811-5/2025-62
Datum: 25. 10. 2025

Major
Matej STAVANJA
POVELJNIK 153. LETEHESK

7008.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV 9. BZO

v čin poddesetnika:
Rebeka KELENC ŠPES, 1997
Nejc VIDIC, 1992

Številka: 811-5/2025-63
Datum: 25. 10. 2025

Majorka
Špela Vesel
POVELJNICA 9. BZO

7009.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV RB 1. BR

I. v čin desetnika:
Aleksander ŠTURBAJ, 1991

II. v čin poddesetnika:
Monika BABIČ, 1990
Erazem LEBEN, 1998
Gaber NARDIN, 2003

Številka: 811-5/2025-65
Datum: 25. 10. 2025

Polkovnik
Gregor VODEB
POVELJNIK 1. BR

7010.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA
PRS RB 1. BR

v čin poddesetnika:
Dean Marko PRETNAR, 1973

Številka: 811-5/2025-66
Datum: 25. 10. 2025

Polkovnik
Gregor Vodeb
POVELJNIK 1. BR

7011.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA 107. LEBa

v čin desetnika:
Domen KRIŽAN, 1992

Številka: 811-5/2025-68
Datum: 25. 10. 2025

Podpolkovnik
Janez KRAŠEVEC
POVELJNIK 107. LEBa

7012.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
18. BJRKBO

v čin naddesetnika:
Dejan HUTAR, 1986
Miran PESEK, 1989

Številka: 811-5/2025-74
Datum: 27. 10. 2025

Podpolkovnik
Primož SAVINŠEK
POVELJNIK 18. BJRKBO

7013.

Na podlagi četrtega odstavka 62. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4.
člena Uredbe o činih in poviševanju
v Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in
73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA 45. CGBV

v čin desetnika:

Andrej TAVČAR, 1979

Številka: 811-5/2025-75

Datum: 3. 11. 2025

Polkovnik**Gregor VODEB****POVELJNIK 1. BRIGADE****7014.**

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ**O POVIŠANJU VOJAKOV 430. MOD****v čin poddesetnika:**

Andrej CUNJA, 1998

Jakob MUHIČ, 1992

Ambrož PETROVČIČ, 1992

Klemen ŠKOBERNE, 1997

Številka: 811-5/2025-73

Datum: 5. 11. 2025

Kapitan bojne ladje**Andrej PEČAR****POVELJNIK DIVIZIONA****7015.**

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ**O POVIŠANJU VOJAKA****10. PEHP****v čin poddesetnika:**

Črtomir DEMŠAR, 1997

Številka: 811-5/2025-76

Datum: 5. 11. 2025

Polkovnik**Gregor VODEB****POVELJNIK 1. BR****7016.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 72. BR št. 094-3/2013-170 z dne 15. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ**O PODELITVI PRIZNANJ****72. BRIGADE SV****POHVALO POVELJNIKA 72. BR**

prejmejo:

Tamara HOZJAN, 1986

Zora MÖDERNDORFER KAVČIČ, 1992

Mario NEMEC, 1992

Rok POŠTRAK, 1989

Marko ŠEŠKO, 1985

Simon VOGRINČIČ, 1981

Številka: 094-1/2025-97

Datum: 6. 11. 2025

Polkovnik**Gregor HAFNER****POVELJNIK 72. BRIGADE****7017.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 7. teritorialnega polka št. 094-1/2025-37 z dne 5. 5. 2025 izdajam

UKAZ**O PODELITVI PRIZNANJ****7. TERITORIALNEGA POLKA****ZAHVALO POVELJNIKA 7. TERP**

prejmejo:

Jožef ADANIČ, 1967

Drago CESAR, 1967

Jože DAMIŠ, 1967

Nela ĐALAPA, 1965

Domen JURŠE, 1965

Boris MIHELAC, 1964

Boris STANKOVIČ, 1966

Štefan ŠKERLAK, 1966

Mitja TERGLAV, 1968

Številka: 094-1/2025-98

Datum: 6. 11. 2025

Polkovnik**Andrej SVETANIČ****POVELJNIK 7. TERP****7018.**

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza ŠPE št. 094-4/2015-704 z dne 9. 11. 2015 izdajam

UKAZ**O PODELITVI PRIZNANJ****ŠPORTNE ENOTE****I. ZLATO MEDALJO ŠPE**

prejme:

Tina ŠUTEJ, 1988

II. SREBRNO MEDALJO ŠPE

prejmejo:

Sara ČOPAR, 2005

Luka POTOČAR, 2001

Igor PRIMC, 1966

III. BRONASTO MEDALJO ŠPE

prejmejo:

Katja DEBEVEC, 1995

Anže PEHARC, 1997

Klemen ŠPANRING, 2002

Tjaša VRTAČIČ, 2000

IV. SREBRNO PLAKETO ŠPE

prejmejo:

Lidija BENIGAR, 1975

Ivan ERMENC, 1968

Martina PODVRŠNIK, 1967

V. BRONASTO PLAKETO ŠPE

prejme:

Aleš GOLOB, 1970

VI. ZAHVALO POVELJNIKA ŠPE

prejmejo:

Klara APOTEKAR, 1997

Veronika MACAROL TADIČ, 1987

Urška PRIBOŠIČ, 1990

Ana UMER, 1990

Jože VIDMAR, 1963

Številka: 094-1/2025-101

Datum: 11. 11. 2025

Podpolkovnik**Bojan KOVIČ****POVELJNIK ŠPE**

SLOVENIJA PREDSEDUJE OBRAMBNI POBUDI DRŽAV SREDNJE EVROPE

BESEDILO Klara Ahčin, DOP

FOTO CEDC

Republika Slovenije je 1. januarja prevzela enoletno predsedovanje Pobudi za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope (angl. Central European Defence Cooperation – CEDC). Slovensko predsedovanje, ki bo potekalo pod sloganom *From Policy to Practice – Building a Stronger Central Europe* (sln. Od politike k praksi – gradimo močnejšo Srednjo Evropo), bo do 31. decembra vključevalo izvedbo številnih dogodkov in srečanj na najvišji ravni ter strokovnih dogodkov z različnih področij.

Pobuda za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope je bila ustanovljena leta 2010. Trenutno pobuda združuje ministrstva za obrambo šestih držav: Avstrije, Hrvaške, Češke, Madžarske, Slovaške in Slovenije, Poljska pa na srečanjih sodeluje kot opazovalka. Prvo ministrsko srečanje pobude je potekalo junija 2012 v Avstriji. Z zavedanjem, da je regionalna varnost tesno povezana z varnostjo sosednjih regij, je bilo leta 2020 vzpostavljeno tudi sodelovanje s partnerji z Zahodnega Balkana (t. i. format CEDC+). Pobuda za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope predstavlja temelj za sodelovanje na obrambno-varnostnem področju, v okviru katerega udeleženci razpravljajo o skupnih interesih ter jih razvijajo in uresničujejo. Temeljni cilj pobude je prispevati h krepitvi regionalne varnosti v okviru Evropske unije in Nata, z uveljavljanjem specifičnih regionalnih interesov držav članic. Delo Pobude za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope koordinira predsedujoča država. Mandat predsedovanja traja eno koledarsko leto in vključuje srečanja obrambnih ministrov, direktorjev za obrambno politiko ter druga operativna srečanja in dogodke. Leta 2025 je pobudi predsedovala Slovaška, od nje pa je letos predsedovanje prevzela Republika Slovenija. Od 1. januarja do 31. decembra 2026 bo tako Slovenija koordinirala

delo pobude. Predsedovanje bo potekalo pod sloganom *From Policy to Practice – Building a Stronger Central Europe* (sln. Od politike k praksi – gradimo močnejšo Srednjo Evropo), ki poudarja prehod od dialoga k skupnim dejanjem in razvoju zmogljivosti. Predsedovanje bo potekalo v času povečanega interesa držav članic za okrepljeno regionalno sodelovanje, krepitev odpornosti ter sinergijo znotraj držav Evropske unije.

Glavni cilji predsedovanja Slovenije so krepitev regionalnega varnostnega sodelovanja in izmenjava dobrih praks, spodbujanje razprav o evropskih obrambnih pobudah ter iskanje priložnosti za skupno sodelovanje držav članic pobude. Slovenija si bo prizadevala tudi za povečanje operativne pripravljenosti in razvoj skupnih zmogljivosti, tesnejše sodelovanje s partnerji z Zahodnega Balkana, krepitev regionalne interoperabilnosti in odpornosti, podporo digitalni in kibernetski odpornosti, spodbujanje sodelovanja obrambne industrije in inovacij, krepitev sodelovanja na vojaškem področju in uveljavljanje enotne obrambno-vojaške terminologije. Program slovenskega predsedovanja vključuje kombinacijo vsebinskih, strokovnih in promocijskih dogodkov, ki se med seboj dopolnjujejo ter podpirajo celostno temo »od politike k praksi« med državami članicami, kjer koli je to mogoče, pa tudi v sodelovanju s partnerji z Zahodnega Balkana. Najpomembnejši dogodki na visoki ravni, ki bodo potekali med slovenskim predsedovanjem, bodo zasedanje ministrov za obrambo držav članic in Zahodnega Balkana, srečanja direktorjev za obrambno politiko, srečanje direktorjev za oborožitev ter neformalno srečanje načelnikov generalštabov. Poleg tega bomo gostili številna strokovna srečanja z različnih področij, kot so pridobivanje kadra v vojskah, ohranjanje in vzdrževanje vojaške dediščine, predstavitve primera študije kibernetske teorije in prakse, ter delavnice s terminološkega področja in platforme za tuje jezike.

Grb predsedovanja prikazuje naravno bogastvo Slovenije in njeno vlogo v pobudi šestih članic.

VESOLJE KOT PETA OPERATIVNA DOMENA

BESEDILO brigadir Milan Žurman
FOTO Evropska vesoljska
agencija in Nato

Satelit Sentinel-1 Evropska
vesoljska agencija v
okviru programa
Copernicus uporablja za
opazovanje Zemlje.

Vesolje je najpogostejše opredeljeno kot brezmejni tridimenzionalni kontinuum, ki vsebuje položaje, smeri in prostor, za četrto dimenzijo pa je dodan še čas. Po do zdaj znanih dejstvih nima roba ali središča, v splošnem pa je sestavljeno iz milijard galaksij in praznin v prostoru ter se nenehno širi.

Naše osončje je sestavljeno iz Sonca kot ene izmed sto milijard zvezd v spiralni galaksiji, ki se imenuje Rimska cesta, osmih planetov, med katerimi je tudi Zemlja, naravnih satelitov, ki krožijo okrog planetov, ter večjega števila preostalih majhnih teles, kot so kometi in meteoroidi. Pri uporabi vesolja se osredotočamo na relativno bližino Zemlje, ki jo delimo na orbite: zelo nizka (100–400 km), nizka (160–2000 km), srednja (2000–35.786 km), geostacionarna (35.786 km) in visoko eliptična (1000–40.000 km). Iz teh orbit v povezavi z zemeljskimi postajami delujejo različni sateliti, ki vplivajo na naše vsakodnevno življenje. Brez podpore iz vesolja si je danes težko predstavljati določanje lokacij, spremljanje vremena, delovanje komunikacij in interneta, kmetijstva, prometa, obvladovanje naravnih nesreč, finančne transakcije, kartografijo in znanost. Veliko vesoljskih zmogljivosti ima dvojno rabo, saj služijo komercialnim in tudi obrambno-varnostnim namenom. V orbitah okoli Zemlje je trenutno več kot 15.000 objektov (satelitov), spremlja se tudi okoli 15.800 ostankov (razbitin). V zgodovini človeštva je do zdaj zabeleženih okoli 7000 lansiranj v vesolje, leta 2024 jih je bilo 233. Največ objektov (satelitov) v orbitah imajo države članice zveze Nato, in sicer okoli 11.000, sledita Rusija z okoli 1500 in Kitajska s približno 900 objekti.

SLOVENIJA IN VESOLJE

Slovenski pionir raziskav o vesolju je bil inženirski častnik v avstro-ogrski vojski Herman Potočnik Noordung, ki je že leta 1928 opisoval možnosti bivanja človeka v vesolju. Kar nekaj drugih Slovencev je raziskovalo vesolje in delovalo pri vesoljskih programih v Združenih državah Amerike, trije ameriški astronauti in astronautka, ki so poleteli v vesolje in tam bivali, pa so slovenskih korenin. V zadnjih dveh desetletjih se je naša država pos-

tavila na zemljevid »vesoljskih« držav. Pod vodstvom Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport deluje Slovenska vesoljska pisarna, v kateri se usklajujejo vesoljske vsebine z deležniki v Sloveniji in tujini. Leta 2020 smo v nizko Zemljino orbito z raketo Vega iz Francoske Gvajane izstrelili prvi slovenski mikrosatelit za opazovanje Zemlje NEMO-HD, pozneje sta mu sledila še nanosatelita Trisat in Trisat-R za preučevanje vesoljskega sevanja, načrtuje pa se še izstrelitev satelita Trisat-S. Novembra 2023 je slovenska vlada sprejela Slovensko vesoljsko strategijo s sloganom Majhna na Zemlji, velika v vesolju, v kateri so poudarjeni razvijanje vesoljskega gospodarskega sektorja, razvoj novih tehnologij, mednarodno povezovanje ter zagotavljanje visoko izobraženih kadrov na tem področju. V Sloveniji okoli štiri-deset visokotehnoloških podjetij uspešno sodeluje v vesoljski industriji, enem izmed najhitreje rastočih gospodarskih sektorjev na svetu. Po šestnajstih letih sodelovanja in nato tudi pridruženega članstva smo januarja 2025 postali polnopravni člani Evropske vesoljske agencije, kar nam omogoča dostop do novih programov in projektov, sodelovanje pri raziskavah in razvoju, pozitivne gospodarske učinke za slovensko vesoljsko industrijo ter še intenzivnejše mednarodno sodelovanje in posledično dvig prepoznavnosti naše države v vesoljskem sektorju.

VOJAŠKI POMEN VESOLJA

Čeprav se lahko vesolje v skladu s pogodbo Združenih narodov o vesolju iz leta 1967 uporablja le v miroljubne namene, je prepoznano kot ključno področje za zagotavljanje nacionalne varnosti in obrambnih zmogljivosti sodobnih držav. V današnjem svetu, ki ga zaznamujeta izjemen tehnološki napredek in vse večja kompleksnost varnostnega okolja, je uporaba sodobnih vesoljskih tehnologij postala nujna za učinkovito delovanje oboroženih sil in zaščito nacionalnih interesov. Vesolje ima pomembno vlogo pri zagotavljanju obveščevalnih podatkov o razmestitvi, gibanju in delovanju oboroženih sil, podpori visokotehnološkim oborožitve-

nim sistemom, določanju časa in navigacije, komunikacijah, podpori elektronskemu delovanju in kibernetickemu vojskovanju ter spremljanju gibanja satelitov v različnih orbitah. Vse več kazalnikov govori tudi o razvoju in operativni uporabi satelitov, ki imajo za nalogo kinetično bojevanje proti nasprotnikovim satelitom v vesolju.

VESOLJE IN NATO

V zavezništvu so leta 2019 sprejeli Natovo vesoljsko politiko in določili vesolje kot novo operativno domeno poleg zraka, kopnega, morja in kibernetičnega prostora. Natov pristop k vesoljski domeni je popolnoma skladen z mednarodnim pravom ter bistven za odvrčanje in obrambo zveze. Predstavlja zagotovitev podpore delovanja preostalim štirim domenam pri zgodnjem opozarjanju, komunikacijah, navigaciji, obveščevalni dejavnosti ter poveljevanju in nadzoru. Delovanje v vesolju prinaša prednost, saj se na krizo ali konflikte lahko odzovemo hitreje, natančneje in učinkoviteje. Na Natovem vrhu v Bruslju leta 2021 je bilo dogovorjeno, da mogoči napadi na infrastrukturo zaveznišтва v vesolju predstavljajo jasen izziv za varnost zaveznišтва in bi lahko vodili do sklicevanja na 5. člen Severnoatlantske pogodbe. Natov strateški koncept iz leta 2022 kot vodilni dokument zaveznišтва za prilagajanje novim varnostnim razmeram poudarja ključno vlogo vesolja za Natovo odvrčalno in obrambno držo. Nato je leta 2020 v okviru Poveljstva zračnih sil v Ramsteinu v Nemčiji ustanovil Natov vesoljski center, ki se je v letih razvoja s prevzemanjem novih procesov in nalog preimenoval v Natov center za vesoljske operacije kot del Poveljstva združenih sil za vesoljsko komponento. Poslanstvo centra, ki deluje v povezavi z vesoljskimi subjekti držav članic, je podpora operacijam, misijam in drugim dejavnostim Nata, s ciljem, da imajo poveljniki dostop do potrebnih vesoljskih podatkov, izdelkov ter storitev. To povečuje Natovo odzivnost in podpira pravočasno odločanje. V Toulousu v Franciji od julija 2023 deluje Natov vesoljski center odličnosti, v katerem spremljajo in analizirajo nove trende in strategije, razvijajo koncepte, doktrine in druge publikacije, izobražujejo, usposablajo in izvajajo vaje ter analizirajo pridobljene izkušnje. V Natu se zavedajo, da tehnološki napredek v vesolju ni več omejen le na državne akterje, zato je njihov cilj okrepiti odnose s komercialnim vesoljskim sektorjem in izboljšati sposobnosti izkoriščanja vse večjega nabora komercialnih vesoljskih podatkov, izdelkov in storitev. V ta namen so obrambni ministri zaveznic februarja 2025 potrdili prvo Natovo strategijo za komercialno vesolje. Cilji strategije so bolje izkoristiti komercialne rešitve, zagotoviti, da so komercialne vesoljske storitve zlahka dostopne v mirnem času, krizah in konfliktih, ter vzpostaviti skladne in učinkovite odnose s komercialnim sektorjem iz zaveznških držav. Strategija, razvita v posvetovanju z gospodarskimi subjekti, je bila javno predstavljena na lanskem Natovem vrhu v Haagu. Pod Natovim vodstvom potekajo tudi različne iniciative in projekti za pridobivanje ter uporabo novih vesoljskih zmogljivosti, kot so Natove storitve za satelitske komunikacije 6. generacije, strateški sistem za situacijsko zavedanje v vesolju ter zavezniški stalni nadzor iz vesolja za opazovanje Zemlje s konstelacijo nacionalnih in komercialnih nadzor-nih satelitov, imenovan Aquila. Severnoatlantski svet je konec novembra 2025 sprejel načrt vzpostavitve zmogljivosti za operativne funkcije Natove vesoljske domene v vrednosti 728,9 milijona evrov. Naložba v projekt AXE je namenjena Natovemu centru za vesoljske operacije in bo poveljniški strukturi zaveznišтва omogočila dostop do podatkov o tej domeni ter do geoprostorskih podatkov za potrebe procesov odločanja v podatkovno tajnem okolju, ki so potrebni za podporo procesom odločanja.

VESOLJE IN EVROPSKA UNIJA

Čeprav je Evropska unija že leta 2022 v Strateškem kompasu opredelila vesolje kot strateško področje, se je evropska vesoljska politika, ki se je do zdaj osredotočala na industrijo, raziskave in razvoj ter se je precej izogibala vprašanju vesoljske varnosti in obrambe, zaradi izrazito neugodnega razvoja geopolitične situacije v svetu, zlasti v naši bližini, začela spreminjati. Marca 2023 je bila predstavljena Vesoljska strategija Evropske unije za varnost in obrambo, ki izboljšuje razumevanje vesoljskih groženj in odzivanje nanje, krepi odpornost in zaščito lastnih vesoljskih sistemov in storitev ter spodbuja in določa večjo dvojno rabo vesolja za varnost in obrambo ter sodelovanje z vesoljskim gospodarskim sektorjem in strateškimi partnerji. Ob zavedanju groženj, ki so povezane z vesoljem, ter potreb oboroženih sil za varnost in obrambo je januarja 2025 Evropska komisija v sodelovanju z Evropsko vesoljsko agencijo, Evropskim inštitutom za vesoljsko politiko in Evropsko agencijo za vesoljski program začela ukrepati na obrambno-varnostnem področju v vesolju, recimo povečevati odpornost in moč v vesolju ter povečevati avtonomijo, zaščito in varnost delovanja lastnih sredstev ter nadaljnji razvoj sodelovanja s strateškimi partnerji. Tako je bila predlagana vzpostavitev Vladne službe Evropske unije za opazovanje Zemlje, ki naj bi izboljšala zmogljivosti neprekinjenega in ciljno usmerjenega vesoljskega obveščevalnega nadzora ter izvidovanja na področju upravljanja izrednih razmer in varnosti. Njeno izvajanje je v domeni Satelitskega centra Evropske unije in Evropske agencije za vesoljski program. Satelitski center z zagotavljanjem vesoljskih podatkov, izdelkov in storitev tako za nevojaške kot vojaške varnostne namene podpira odločanje ter okrepe Evropske unije in držav članic v okviru skupne zunanje, varnostne in obrambne politike. Za določanje položaja, navigacije in časa uporablja svoj globalni navigacijski sistem Galileo, za opazovanje Zemlje sistem Copernicus s konstelacijo satelitov Sentinel, za varne satelitske komunikacije GOVSATCOM in razvijajoči se sis-

tem z večorbitalno konstelacijo satelitov IRIS2. Storitve Vladne službe Evropske unije za opazovanje Zemlje za potrebe ustanov Unije in držav članic bodo namenjene dvojni rabi, in sicer za obrambo ter varnost. Za polno delovanje je bil v sodelovanju Evropske komisije in Evropske vesoljske agencije pripravljen Program evropske vesoljske odpornosti, katerega cilj je v treh letih omogočiti zgodnje vesoljske zmogljivosti in tako omogočiti polno uvedbo Vladne službe Evropske unije za opazovanje Zemlje. Program bo zagotovil avtonomne, interoperabilne, odporne, visoko reakcijske in dvojno uporabne vesoljske zmogljivosti za opazovanje Zemlje, kar bo omogočilo hitro in varno zagotavljanje zanesljivih satelitskih posnetkov za reševanje geopolitičnih izzivov ter izboljšanje varnosti in odpornosti Evrope. Razdeljen je na dva dela. Prvi del predstavlja razvojno podporo za Vladno službo Evropske unije za opazovanje Zemlje s konstelacijo 15 do 30 lastnih satelitov za opazovanje Zemlje, kar izboljšuje zmogljivosti vesoljskega obveščevalnega nadzora in izvidovanja za potrebe Unije. Drugi del obsega nacionalna vozlišča za dostop do vesoljskih zmogljivosti ter grozde satelitov za opazovanje Zemlje, ki jih sestavljajo skupine držav, pri čemer je zagotovljena njihova medsebojna interoperabilna povezava s prvim delom. Slovenija se je na zadnjem ministrskem zasedanju sveta Evropske vesoljske agencije novembra 2025 v Bremnu zavezala k sodelovanju v projektu, in sicer pri obeh delih programa. Na tem zasedanju so države članice za delovanje agencije namenile rekordnih 22,3 milijarde evrov, izmed katerih je velik del namenjen obrambi, varnosti in odpornosti.

VESOLJE IN MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Kmalu po sprejetju Natove vesoljske politike se je začelo tudi na Ministrstvu za obrambo in v Slovenski vojski razmišljati o bolj organiziranem sistemskem pristopu k tej domeni, kar je vodilo k ustanovitvi delovne skupine za področje vesoljske domene na Ministrstvu za obrambo. Poslanstvo skupine, sestavljene iz pripadnikov vseh notranjih organizacijskih enot, obsega usklajeno delovanje in koordinacijo dela na področju vesoljske domene ter opredelitev ciljev, razvoja, interesa in potreb v povezavi s tem. V Direktoratu za obrambne zadeve deluje Oddelek za geoprostorsko podporo in vesolje, ki na izvedbeni ravni koordinira in vodi dejavnosti z vesoljskega področja tako na Ministrstvu za obrambo kot tudi z drugimi ministrstvi in deležniki v naši državi ter tujini. Ministrstvo je tako nosilec priprave prve Vesoljske strategije Republike Slovenije za področje nacionalne varnosti, ki je trenutno v medresorskem usklajevanju. V strategiji je med drugim opredeljena konstelacija satelitov za opazovanje Zemlje z vesoljskim in zemeljskim delom ter povezavami in vzpostavitev nacionalnega vozlišča za dostop do vesoljskih zmogljivosti. Doseganje obeh medsebojno povezanih zmogljivosti bo potekalo v sodelovanju z Evropsko vesoljsko agencijo in v okviru Programa evropske vesoljske odpornosti, prek uveljavljenega sistema raziskovalnih, razvojnih in inovacijskih aktivnosti ministrstva ter prek konzorcija slovenskih podjetij, ki delujejo na vesoljskem področju.

VESOLJE IN SLOVENSKA VOJSKA

Tudi Slovenska vojska se zaveda, da je za učinkovito delovanje in uporabo enot ter novih visokotehnoloških oborožitvenih sistemov vesoljska domena

Natov center za vesoljske operacije

pomembna v procesih odločanja ter za učinkovito poveljevanje, kontrolo in koordinacijo delovanja Slovenske vojske v vseh razmerah, doma in v tujini. Načelnik Generalštaba Slovenske vojske je tako decembra 2024 izdal Koncept delovanja Slovenske vojske v domeni vesolje kot prvi osrednji dokument s tega področja, v katerem so opredeljeni temeljni procesi, ki jih za svoje podporno delovanje potrebuje Slovenska vojska. Ti se nanašajo na določanje položaja, navigacije in merjenje časa, satelitsko komunikacijo v vojaške namene, opazovanje Zemlje v vojaške namene ter na podporo elektronskemu bojevanju in situacijskemu zavedanju o stanju v vesolju. Za izvedbeni del koncepta je že v pripravi direktiva za delovanje Slovenske vojske v vesoljski domeni, v kateri bodo natančno opredeljeni procesi, organiziranost ter naloge Slovenske vojske na tem področju. Slovenska vojska vzpostavlja dvostranske stike na vesoljskem področju s članicami zavezništva, ki imajo to domeno že razvito, ter od njih pridobiva potrebne izkušnje. Pripadnice in pripadniki Slovenske vojske se udeležujejo tečajev doma in v tujini, načrtovane so tudi krajše napotitve na delo v Natov center za vesoljske operacije, s katerim naša vojska odlično sodeluje. V šolskem letu 2026 se načrtuje napotitev kandidatov na šolanje na ameriško vojaško akademijo West Point, in sicer na modul v povezavi z vesoljem. Na nekaterih višjih kariernih tečajih, ki se izvajajo v Poveljstvu za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje, vesoljska domena že pridobiva svoje mesto, kar se bo sčasoma razširilo prav na vse karierne tečaje, s ciljem seznanjanja poveljniškega kadra Slovenske vojske s pomembnostjo tega področja. Tudi pripadniki Generalštaba Slovenske vojske kot predstavniki končnega in največjega uporabnika vesoljskih storitev na Ministrstvu za obrambo in v Republiki Sloveniji proaktivno sodelujemo v vseh procesih z vesoljskega področja, tako na ministrstvu kot v povezavi z drugimi deležniki v Sloveniji in tujini.

PRVIČ V SLOVENIJI TEČAJ O VESOLJSKI DOMENI

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

V Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni je 13. in 14. januarja potekal tečaj s področja vesoljske operativne domene z naslovom *Vesolje za izvršilne kadre* (angl. *Space Executive Course*), ki ga je izvedla ekipa Inštituta za vesoljsko nacionalno varnost (angl. *National Security Space Institute – NSSI*) Ameriških vesoljskih sil (angl. *United States Space Force – USSF*).

Tečaj je namenjen predvsem častnikom v činu polkovnika in višje, Inštitut za vesoljsko nacionalno varnost pa ga redno izvaja v Združenih državah Amerike ter zavezniških in partnerskih državah. »Na leto izvedejo približno 18 takih tečajev, in sicer šest v Združenih državah Amerike, preostale pa drugod po svetu. Tokrat je tečaj prvič potekal v Sloveniji,« je pojasnil brigadir Milan Žurman z Generalštaba Slovenske vojske. Izveden je bil kot posledica pobude nekdanje poveljnice Nacionalne garde Kolorada, ki je ob obisku nekdanjega načelnika Generalštaba Slovenske vojske ponudila možnost sodelovanja. Tečaja so se udeležili poveljniki enot, načelniki sektorjev ter glavni podčastniki z Generalštaba Slovenske vojske, Poveljstva sil in Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposa-

Pogled na vesoljsko okolje in njegov pomen sta slovenskim slušateljem predstavila upokojena častnika ameriške vojske.

bljanje ter tudi sodelavci Ministrstva za obrambo. »Slovenija se je v zadnjih letih začela intenzivneje ukvarjati z vesoljem, tako na civilnem področju ministrstva kot tudi v Slovenski vojski. Gre za pomemben tečaj za odločevalce, zato smo ponudbo sprejeli in tečaj v okviru Generalštaba Slovenske vojske pripeljali v Slovenijo,« je dodal brigadir Žurman. Poudaril je, da tečaj ne vključuje fizikalno-tehničnih podrobnosti, temveč udeležencem zagotavlja osnovno razumevanje pomena vesolja za sodobno delovanje. Delovanje vojske – in pravzaprav tudi civilnega sveta – je danes odvisno od vesolja, komunikacij in navigacije. Brez kakovostnih obveščevalnih informacij, satelitskih komunikacij in zanesljive navigacije je proces vojaškega odločanja izjemno otežen,« je pojasnil pomen vesoljske domene.

Udeleženci so se na dvodnevem tečaju najprej seznanili z osnovami vesoljskega okolja, vrstami orbit in njihovim pomenom, nato pa s pravnim in političnim okvirom, ki ureja delovanje v vesolju, ter z organizacijsko strukturo Ameriških vesoljskih sil in njihovim sodelovanjem s komercialnim vesoljskim sektorjem. V nadaljevanju so bile obravnavane teme, kot so obramba pred vesoljskimi grožnjami, premoč in situacijsko zavedanje v vesoljski domeni, satelitske komunikacije, pozicioniranje, navigacija in merjenje časa, opazovanje Zemlje za obveščevalne namene ter protiraketno opozarjanje in obramba. Akademski del so udeleženci sklenili z razpravo na okrogli mizi. Gostujoča predavateljica sta bila Chad Riden in Marc McDonald, oba upokojena častnika ameriških oboroženih sil in predavatelja Inštituta za vesoljsko nacionalno varnost. Chad Riden je po več kot 20 letih službovanja v ameriških letalskih silah po upokojitvi nadaljeval kariero kot predavatelj. »Zelo rad predavam, potujem po svetu in spoznavam pripadnike vojsk zavezniških in partnerskih držav. Prvič sem v Sloveniji in upam, da se bom lahko vrnil ter jo bolje spoznal,« je povedal. Njegovo strokovno področje so predvsem satelitske komunikacije in sistemi GPS. Vodja tečaja Marc McDonald, upokojeni častnik ameriških marincev, je večino svoje vojaške kariere posvetil vesoljskemu izvidovanju in vesoljskim operacijam. »Cilj je vodilnim kadrom in našim partnerjem po svetu zagotoviti temeljno razumevanje, kaj vesolje je in kako ga lahko uporabljamo za različne operacije,« je razložil. Udeležencem je ponudil vpogled v ameriško perspektivo vesolja ter razmislek o tem, kako lahko Slovenija razvija zmogljivosti, se vključuje kot partnerica in prispeva k skupnim prizadevanjem – ne le na področju nacionalne varnosti, temveč tudi z vidika širšega družbenega in gospodarskega razvoja. Predavateljica sta izpostavila tudi pomen mednarodnega sodelovanja. Združene države Amerike ostajajo vodilna sila na vesoljskem področju, vendar ne morejo in ne želijo delovati same. »Naša strategija temelji na sodelovanju – z Natom ter zavezniki in partnerskimi državami. Skupaj lahko zagotovimo varno in stabilno delovanje v vesolju,« sta še poudarila na koncu pogovora.

AFRIKA DANES

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Robert Cotič

Razmere in izzive v Afriki so predstavili Tomo Križnar, Jana Lampe ter Samo Selimović.

Na Ministrstvu za obrambo je 28. januarja potekalo predavanje o varnostnih, humanitarnih in migracijskih izzivih v Afriki, s poudarkom na Sudanu, ki ga je organiziral Sektor za mednarodne operacije in misije iz Direktorata za obrambno politiko. Dogodka so se udeležili pripadniki Slovenske vojske, zaposleni v organizacijskih enotah ministrstva ter strokovni sodelavci, ki sodelujejo pri načrtovanju, podpori in izvajanju mednarodnih operacij in misij ter kriznem upravljanju.

Afriški kontinent je prostor velikih priložnosti, hkrati pa tudi kompleksnih varnostnih, humanitarnih in političnih izzivov, ki pomembno vplivajo na mednarodno skupnost ter posredno tudi na varnost v Evropi in Sloveniji. Posledice podnebnih sprememb, dolgoletnih konfliktov in krvavih oboroženih spopadov čutimo tudi v Evropi, zlasti od množičnih nezakonitih migracij leta 2015 dalje, ko je meje slovenskega ozemlja nezakonito prečkalo skoraj 7000 prebivalcev z afriške celine. Dogodek je z nagovorom odprl minister za obrambo mag. Borut Sajovic, ki je izpostavil pomen solidarnosti za človeštvo. Poudaril je, da mora biti tudi politika zavezana humanitarnim vrednotam, ter izrazil zadovoljstvo, da se je Slovenija pravočasno in jasno postavila na stran miru ter zaščite žensk in otrok. Afriko je označil kot pogosto spregledano celino, ki jo zaznamujejo velika revščina, kolonializem in že vidne posledice podnebnih sprememb.

Ob koncu je pohvalil delo posameznikov in humanitarnih organizacij, ki pomagajo na kriznih območjih. V nadaljevanju sta razmere v Afriki predstavila aktivista Tomo Križnar in njegova soproga Bojana Pivk Križnar, ki ju Slovenci poznamo po njuni humanitarni prizadevanjih in pomembnem prispevku k temu, da je Slovenija postala prepoznana država tudi v širšem mednarodnem okolju. Predstavila sta življenje v južnem Sudanu, s poudarkom na prebivalcih v Nubskih gorah, ki se spoprijemajo z velikim pomanjkanjem pitne vode in hrane, obenem pa primanjkuje šol, kjer bi se lahko otroci izobraževali. S pomanjkanjem osnovnih življenjskih potrebščin in slabimi higienskimi razmerami so povezani izbruhi številnih nalezljivih bolezni. Ob tem sta poudarila, da gre za prvobitna in preprosta ljudstva, ki so bila skozi stoletja izkoriščana. Kljub temu si z vztrajnostjo in trdim delom prizadevajo dobiti priložnost za dostojno življenje.

Humanitarni odziv in izkušnje pri spoprijemanju s krizami v podsaharski Afriki je predstavila Jana Lampe, vodja mednarodnega programa pri Slovenski karitas. Organizacija s svojimi humanitarnimi aktivnostmi že 20 let deluje v več afriških državah, v zadnjih letih pa je pomoč osredotočena predvsem na Ruando, Burundi, Madagaskar in Etiopijo. Ob tem je izpostavila, da je pred vsakršno pomočjo nujno dobro poznavanje lokalnega okolja, razmer in potreb prebivalstva. Naštela je nekatere izvedene humanitarne projekte, kot sta gradnja šol, bolnišnic, porodnišnic in drugih objektov ter postavitve vodnjakov. Poudarila je pomembno vlogo lokalnih partnerjev, zlasti naših misijonarjev in misijonarjev, ter predstavnikov svetovne organizacije Karitas, ki prek mreže lokalnih organizacij deluje v kar 200 državah. Koordinator Centra za usposabljanje za sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah (angl. *Peace Operations Training Centre – POTC*) Samo Selimović je predstavil delovanje centra. Ta deluje od leta 2020, ustanovila ga je Vlada Republike Slovenije, njegov namen pa obsega pripravo in izvedbo izobraževanj ter usposabljanj za sodelovanje v mirovnih operacijah in na misijah, namenjenih domačim in tujim vojaškim, policijskim ter civilnim predstavnikom. Posebnost centra je, da deluje kot medresorska organizacija, saj so med ustanovitelji vsa tri državotvorna ministrstva. Tudi obrambno ministrstvo aktivno sodeluje pri oblikovanju programa, sofinanciranju ter izvajanju nekaterih programskih vsebin. Selimović je ocenil, da je center v kratkem času postal mednarodno prepoznan in uveljavljen, nestalno članstvo v Varnostnem svetu Združenih narodov, ki se je končalo decembra lani, pa je prispevalo k še večji prepoznavnosti centra na afriškem kontinentu. Ob koncu je predstavil nekatera izvedena specializirana usposabljanja, med njimi usposabljanji za delo v nevarnih okoljih ter o vplivu podnebnih sprememb na mir in varnost ter program o zaščiti civilistov.

ŠTEVILČNA GENERACIJA BODOČIH GASILCEV

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

V Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu se je 5. januarja začela usposabljanje 33. generacija kandidatov za poklicne gasilce. Usposabljanja se je udeležilo 50 tečajnikov, izmed teh tri tečajnice. Zahtevno in intenzivno usposabljanje bo trajalo 24 tednov, končalo se bo konec julija.

33. generacijo kandidatov za poklicne gasilce je na kratko predstavil vodja Gasilske šole Aleš Cedilnik. Poudaril je, da je generacija med najštevilčnejšimi v zadnjih letih, poleg tega že dolgo ni bilo ženskih kandidat. »Udeleženci bodo razdeljeni v dva razreda, sicer pa je program dobro utečen. Trudimo se, da je usposabljanje na najvišji strokovni ravni in da varno poteka. Izvedeni bodo namreč postopki, v katerih se simulirajo tudi realistične in nevarne razmere, s katerimi se bodo gasilci nekoč srečevali pri svojem poklicu, zaradi česar je še posebej pomembna prav varnost,« je izpostavil sogovornik. Poklic gasilca je zelo spoštovan in cenjen, zato je zanimanje za vključitev v proces usposabljanja med mladimi veliko, posledično na tem področju kadra ne primanjkuje. »Vsi tukaj zbrani kandidati

tečajnica
Manca Šavs

»Že več kot deset let sem prostovoljna gasilka in od nekdaj me je zanimal ta poklic.«

tečajnik
Gašper Mihelič

»Pričakujem, da bom pridobil vse znanje, da bom lahko profesionalno opravljal delo.«

so morali predhodno opraviti zahtevna psihofizična testiranja, kar pomeni, da so med najboljšimi, zato smo še toliko bolj veseli, da je generacija številčna,« je povedal Cedilnik. Sistem zaščite in reševanja tako pridobiva kadre, na katere se lahko zanese tudi v prihodnosti. Za udeležence usposabljanja skrbi šest stalno zaposlenih v Gasilski šoli, predavanja in praktični del usposabljanja pa izvajajo pogodbeniki. Predavatelji prihajajo iz poklicnih gasilskih enot, različnih inštitutov, izobraževalnih ustanov in drugih organizacij, ki se ukvarjajo s požarno varnostjo, inštruktorji pa so iz različnih poklicnih gasilskih enot in izobraževalnih ustanov ter dodajo usposabljanjem še operativno noto.

MINISTER ZA OBRAMBO IZPOSTAVIL, DA SE TUDI GASILCI SREČUJEJO Z NOVIMI TVEGANJI

Ob začetku novega izobraževalnega cikla Gasilske šole je kandidate na Igu v uvodu pozdravil Aleš Cedilnik, ki je poudaril, da gasilski poklic omogoča številne priložnosti za osebni in karierni razvoj. Poveljnik Gasilske zveze Slovenije Zvonko Glažar je izpostavil pomen sodelovanja, povezovanja in medsebojnega spoznavanja v času usposabljanja ter izrazil prepričanje, da bodo udeleženci ob koncu šolanja s ponosom predstavili pridobljeno

znanje svojcem in kolegom. Kandidatom je zaželel veliko uspeha in izpostavil, da se izobražujejo v eni najboljših gasilskih šol. Predstojnik strokovnega sveta Združenja slovenskih poklicnih gasilcev Andraž Šifrer je v nagovoru poudaril, da kandidati odpirajo novo poglavje v življenju in stopajo na pot plemenitega ter v slovenski družbi zelo cenjenega poklica. Izpostavil je pomen kakovostnega znanja ter vrhunске ekipe predavateljev in inštruktorjev, ob tem pa opozoril, da v resničnih intervencijah ni možnosti ponovitve, zato šteje le dobro usvojeno znanje. Kandidatom je zaželel uspešno šolanje in vztrajnost tudi v zahtevnih trenutkih. Udeležence je nagovoril še generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Leon Behin, ki je poudaril, da gre za številčno in hkrati mlado generacijo. Izpostavil je visok ugled gasilcev v družbi in kakovost Gasilske šole, ki velja za eno najboljših v Evropi. Spodbudil jih je, naj izkoristijo vse možnosti za učenje ter s sodelova-

Minister je izpostavil, da ima gasilstvo eno izmed pomembnejših vlog.

Tečajnike je na začetku izobraževanja pozdravil vodja Gasilske šole Aleš Cedilnik.

njem in medsebojno podporo oblikujejo trdno in povezano ekipo. V slavnostnem nagovoru je minister za obrambo mag. Borut Sajovic poudaril, da Slovenija spada med najvarnejše države na svetu, pri čemer ima gasilstvo eno pomembnejših vlog. Izpostavil je povezanost poklicnih in prostovoljnih gasilcev ter pomen timskega dela, srčnosti in medsebojne pomoči. Omenil je še razvoj sistema zaščite in reševanja, novo opremo ter specializirana vozila. Kandidate je pozval, naj skrbijo za svojo varnost, razvijajo prijateljstva in se zavedajo, da jih čaka delo v hitro spreminjajočem se svetu z vse več izzivi in tveganji.

MED TEČAJNIKI MNOGI Z IZKUŠNjami IZ PROSTOVOLJNEGA GASILSTVA

Usposabljanje za poklicne gasilce traja 919 pedagoških ur oziroma 24 tednov in se bo predvidoma končalo 19. junija 2026. Ena izmed treh kandidat je Manca Šavs iz Predoselj pri Kranju. Povedala je, da je že več kot deset let prostovoljna gasilka in da jo je od nekdaj zanimal ta poklic. Lani je postala diplomirana varstvena inženirka, saj si je želela najprej doštudirati, nato pa uresničiti otroško željo postati poklicna gasilka. Na preizkus gibalnih sposobnosti se ni posebej pripravljala, saj za svojo pripravljenost skrbi že več let z aktivnim sodelovanjem na različnih gasilskih tekmovanjih. Med izzive je umestila tudi drugačen življenjski ritem, se pa veseli vsega, kar se bo lahko naučila in potem uporabljala pri svojem bodočem delu. Tečajnik Gašper Mihelič prihaja iz Gasilsko-reševalne službe Fraport Slovenija in si želi postati poklicni gasilec že od otroštva. Tudi on opravlja to delo prostovoljno že več kot 20 let, letos pa se je odločil za dodaten korak. Za fizična testiranja, ki so bila precej zahtevna, se je pripravil s športnimi aktivnostmi. »Od usposabljanja pričakujem, da bom pridobil vse znanje, ki ga šola ponuja, da bom lahko nekoč profesionalno opravljal to delo,« je poudaril kandidat, ki bo opravljal poklic letališkega gasilca.

AKTIVNA PRIKOLICA – NOV DOSEŽEK OBRAMBNE INDUSTRIJE

BESEDILO Aleš Lebar, DLO, in dr. Urška Sancin, Razvojno-tehnološki center
FOTO Razvojno-tehnološki center

Testiranje večnamenske
prikolice na poligonu
Črešnjevec pri
Slovenski Bistrici

Leta 2025 se je končal raziskovalno-razvojni in inovacijski projekt Aktivna prikolica, v okviru katerega sta dve slovenski podjetji v sodelovanju s pripadniki Slovenske vojske razvili namensko aktivno prikolico za izboljšanje logističnih zmogljivosti Slovenske vojske. Razvojno-raziskovalni projekt se je začel septembra 2024 in je trajal eno leto. Projekt je financiralo Ministrstvo za obrambo, vodilni partner Razvojno-tehnološki center pa je prikolico razvil skupaj s specialistom za razvoj in izdelavo prikolic Arko.

JASNI CILJI IN REZULTAT

Cilj projekta je bil načrtovati in razviti namensko aktivno prikolico za lahko taktično vozilo Oshkosh 4 × 4 in večnamensko platformo na kolesni hibridni pogon 6 × 6, ki je rezultat istoimenskega projekta v zaključni fazi izvedbe, prav tako pod okriljem vodilnega partnerja. Primarni rezultat projekta je bil razvoj transportne prikolice z aktivnim priklopom in pogonom, namenjene premagovanju zahtevnih terenov ter podlag. Prikolica je morala biti primarno kompatibilna z večnamensko platformo na kolesni hibridni pogon 6 × 6 in z lahkim taktičnim vozilom Oshkosh 4 × 4, sekundarno pa tudi z drugimi vlečnimi vozili iz voznega parka Slovenske vojske. Razvita aktivna prikolica je težka 2000 kilogramov, njena nosilnost pa je 3000 kilogramov. Opremljena je z aktivnim pogonom, lastno baterijo, aktivnim priklopom in upravljalno konzolo, prevaža pa lahko tri evropalette ali eno letalsko paletu. Celotno prikolico je mogoče transportirati s helikopterjem. Prikolica ima potencial dvojne rabe, je že homologirana kot vojaško vozilo in registrirana za vožnjo po cestah do hitrosti 100 km/h.

AKTIVNI POGON IN PRIKLOP

Posebnost aktivne prikolice je aktivni pogon, ki omogoča podporo pri premagovanju strmejših terenov pri hitrostih do 15 km/h. Pri višjih hitrostih zaradi vpliva na manevrske lastnosti podpora pogona ni več smisel-

na, zato se ta samodejno odklopi. Prikolica je zasnovana za hitrosti do 100 km/h, dejanska hitrost vozila v spregi pa je odvisna od obremenitve vlečnega vozila ter razmer na vozišču in v okolici. Dodatna prednost je aktivni priklop med vlečnim vozilom in prikolico. Ta ob že prisotni samodejni (pasivni) regulaciji mehanske povezave omogoča tudi samostojno prilagajanje mehanskega sklopa med vozilom in prikolico. Taka zasnova priklopa zagotavlja višjo stopnjo manevriranja in lažjo manipulacijo vozila ter omogoča učinkovitejše premagovanje zahtevnejših terenov in slabših voznih razmer v primerjavi s klasičnimi prikolicami. Aktivna prikolica omogoča tudi samostojno manevriranje z upravljalno konzolo, kar je pomembna prednost pri premikih v vojaških bazah in priklapljanju na vlečno vozilo. Prikolica ima certifikat ADR in je primerna tudi za prevoz streliva.

TESTIRANJE

Med projektom je konzorcij izvedel več laboratorijskih testiranj ter testiranja v okolju, primerljivem z realnim, in ob koncu projekta tudi v realnem okolju na terenu. Tehnične lastnosti, zmogljivosti, mobilnost in terenske značilnosti je konzorcij skupaj s predstavniki Slovenske vojske preveril na vojaškem poligonu Črešnjevec pri Slovenski Bistrici. Validacija in verifikacija delovanja aktivne prikolice v spregi z vlečnim vozilom Oshkosh 4 × 4 sta pokazali odlične rezultate. Vožnja z aktivno prikolico na poligonu Črešnjevec ni vplivala na prehodnost vlečnega vozila, kar je bil eden izmed glavnih ciljev pri zasnovi prikolice. Aktivni pogon se je pokazal kot izjemno koristen pri premagovanju strmih terenov, aktivni priklop pa je dokazal večje manevrske sposobnosti, predvsem pri vzratni vožnji. Pomembna prednost je tudi lastna baterija prikolice, ki jo je razvilo podjetje Razvojno-

Aktiva prikolica
omogoča samostojno
manevriranje z
upravljalno konzolo.

-tehnološki center, saj omogoča premikanje aktivne prikolice z upravljalno konzolo po bazi brez uporabe vlečnega vozila. Aktivno prikolico so usposobljeni pripadniki Slovenske vojske testirali na terenu in avtocesti ter ji dodelili odlične ocene. V prihodnosti je predvideno tudi testiranje aktivne prikolice z večnamensko platformo na kolesni hibridni pogon 6 × 6.

RAZVOJNE AKTIVNOSTI PO KONČANEM PROJEKTU

Partnerji konzorcija so med izvajanjem projekta dobro spoznali potrebe Slovenske vojske in potencial novega izdelka, kar je spodbudilo razvoj novih idej in konceptov uporabe ter različic aktivne prikolice. Proizvajalec predvideva razvoj dveh dodatnih izvedenk: prikolice brez aktivnega priklopa ter prikolice brez aktivnega priklopa in pogona oziroma klasične izvedbe prikolice. Poleg osnovnih izvedenk prikolica omogoča različne nadgradnje, ki se lahko razvijejo na zahtevo kupca, na primer za transport in uporabo minometa, sistemov prežetega streliva ali sistemov za uničevanje protitankovskih in protipehotnih minskih polj. Posredna dodana vrednost aktivne prikolice se kaže v izboljšanem položaju slovenske obrambne industrije na svetovnem trgu priklopnikov z maso do 5000 kilogramov, v krepitvi obrambne razvojno-raziskovalne, industrijske in tehnološke baze v Sloveniji ter povečanju stopnje obrambno-tehnološke samooskrbe države. Dodatno se krepi možnost vključevanja slovenske obrambne industrije v skupne evropske razvojne projekte in zagotavlja priložnost za sodelovanje slovenske obrambne industrije pri opremljanju srednje bataljonske bojne skupine. Uspešno končan projekt predstavlja primer dobre prakse razvojnega sodelovanja med Slovensko vojsko in podjetji, člani Grozda obrambne industrije Slovenije. Aktivna prikolica je odličen primer uspešnega razvojnega projekta pod vodstvom Oddelka za vojaško tehnologijo, raziskave in razvoj Direktorata za logistiko ter v tesnem sodelovanju z enotami Slovenske vojske. Načrtuje se tudi nakup večjega števila aktivnih prikolic, ki bodo dodatno povečale logistične oziroma transportne zmogljivosti vojaških enot. Aktivna prikolica bo predstavljena in ponujena v nakup drugim partnerskim državam zveze Nato.

PREDSTAVITEV VOJAŠKEGA POKLICA NA SEJMU INFORMATIVA

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Mladi in njihovi starši so
dobili vse potrebne informacije
o oblikah sodelovanja s
Slovensko vojsko.

V Cankarjevem domu v Ljubljani je 9. in 10. januarja potekal že tradicionalni 17. sejem izobraževanja in poklicev Informativa.

To je največji vseslovenski predinformativni sejmski dogodek, ki poteka štiri tedne pred informativnimi dnevi. Na sejmu so razstavljavci mladim in njihovim staršem predstavljali različne izobraževalne programe v Sloveniji in tujini, možnosti za dodatna izobraževanja in usposabljanja, štipendiranje ter priložnosti za poklicno pot. Med več kot 130 razstavljavci iz Slovenije in tujine sta se na predstavitvenem prostoru, tako kot že vrsto let, predstavljala tudi Ministrstvo za obrambo in Slovenska vojska.

Uprava za obrambo Ljubljana je bila tudi letos nosilka predstavitve Ministrstva za obrambo na sejmu izobraževanja in poklicev Informativa, ki je letos prvič potekal v Cankarjevem domu. Kot

je poudarila vodja uprave mag. Polona Kosmač, je udeležba na sejmu in sorodnih kariernih sejmskih dogodkih za ministrstvo strateškega pomena, saj se na ministrstvu kot enem največjih delodajalcev ter štipenditorjev v državi zavedajo, da sta prihodnost in razvoj obrambnega sistema neposredno povezana v vlaganjem v mlade, njihovo znanje ter ambicije. Dodala je, da so karierni sejmi edinstvena priložnost, da mladim neposredno prikažejo pestrost kariernih poti v Slovenski vojski. »Naš cilj je preseči stereotip, da obrambni sistem ponuja le poklic vojaka. V Slovenski vojski potrebujemo tudi vrhunske inženirje, strokovnjake za kibernetiko varnost, pilote in tehnike, ki delajo z najsodobnejšo tehnologijo,« je pojasnila Polona Kosmač. Dodala je, da s podeljevanjem štipendij – ne le za vojaške poklice, temveč tudi za deficitarne tehnične poklice – dijakom in študentom omogočajo finančno stabilnost med šolanjem ter zagotavljajo prvo zaposlitev.

MLADIM PREDSTAVILI VOJAŠKO OPREMO IN POKLIC

Na predstavitvenem prostoru ministrstva, velikem približno 80 kvadratnih metrov, so se predstavile različne enote Slovenske vojske, saj so obiskovalcem želeli prikazati dinamično naravo vojaškega poklica. »Nič ne more nadomestiti pogovora s pripadniki Slovenske vojske, ki lahko mladim neposredno predajo izkušnje o delu doma in v mednarodnem okolju,« je razložila vodja uprave ter poudarila, da lahko mladi prav na takih sejmi dobijo odgovore na vsa vprašanja o pogojih dela, osebni rasti in temeljnih vrednotah Slovenske vojske, kot so tovarštvo, disciplina in pripadnost domovini. Na predstavitvenem prostoru je razstavljal 10. izvidniški bataljon, ki je prikazal delo pehotnega vojaka in ostrostrelca. 15. brigada vojaškega letalstva in zračne obrambe je predstavila delo na sodobnem vojaškem simulatorju, namenjenem usposabljanju posadk za upravljanje oborožitvene postaje Mangart 25. Center za združeno usposabljanje iz Postojne je na sejmu sodeloval z računalniško simulacijo VBS3, prirejeno za predstavitve in sejme, enote pa jo uporabljajo za urjenje postopkov in taktike. Predstavili so se tudi pripadniki Gardne enote, ki so prikazali svojo protokolarno oborožitev in delo na protokolarnih dogodkih. Vojaška zdravstvena enota je zagotovila ogled sanitetnega vozila, pri obiskovalcih pa je preverjala raven sladkorja v krvi in jim merila krvni tlak. Polona Kosmač je ocenila, da je obisk na razstavnem prostoru ministrstva potrdil,

da mlade generacije najbolj pritegnejo neposredna izkušnja, interaktivnost in stik z najsodobnejšo tehnologijo, ki jo uporablja tudi Slovenska vojska. »Naše vodilo ni obiskovalcem le predstaviti poklic, temveč jim omogočiti, da se za trenutek postavijo v vlogo vojaka, pilota ali operaterja zahtevnih sistemov,« je dodala in pojasnila, da je bilo največ zanimanja za praktični prikaz vojaške opreme in simulator za oborožitveno postajo Mangart 25.

Z OBISKOM NA MINISTRSTVU VEČ KOT ZADOVOLJNI

Zanimanje mladih na letošnji Informativi je bilo izjemno in strukturirano. »Opazili smo, da obiskovalci našega razstavnega prostora ne obiščejo po naključju, temveč že imajo konkretna vprašanja,« je razložila vodja ljubljanske uprave. Izpostavila je prispevek sodelavcev uprave za obrambo, ki so bili mladim na voljo za posredovanje splošnih informacij o obrambnem sistemu ter za pojasnila o podrobnostih, o katerih so mladi že imeli osnovno predznanje. Največ vprašanj se je nanašalo na tabor MORS in mladi in štipendiranje, saj mlade privlači možnost, da v praksi v krajšem časovnem obdobju spoznajo vojaško življenje. Zanimali so jih tudi pogoji za pridobitev štipendije, njena višina in obveznosti, ki jih štipendiranje prinaša. Vprašanja so se nanašala še na karierno pot, od prostovoljnega služenja vojaškega roka do zaposlovanja v Slovenski vojski, ter na vključitev v pogodbeno rezervno sestavo. »Na Ministrstvu za obrambo in v Slovenski vojski z veseljem vsako leto sodelujemo na tako pomembnih promocijskih dogodkih, saj je na enem mestu zbrana naša ključna publika – mladi, ki so na pragu svojih poklicnih odločitev. Z obi-

Največ zanimanja je bilo
za simulator oborožitvene
postaje Mangart 25.

Obiskovalci so se preizkusili
v računalniški simulaciji.

skom smo bili več kot zadovoljni,« je ocenila Polona Kosmač in dodala, da velik obisk na predstavitvenem prostoru, ki je bil ena najbolj obiskanih točk letošnjega sejma, kaže, da obrambni sistem ostaja zanimiv, dinamičen ter privlačen tudi za nove generacije.

MLADI NAVDUŠENI NAD PREDSTAVITVIJO VOJSKE

Nad predstavitvijo Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske so bili mladi obiskovalci sejma navdušeni. Vito Vovk, ki končuje deveti razred osnovne šole, je sejem Informativa obiskal, da bi spoznal različne možnosti za vpis na srednjo šolo. Na predstavitvenem prostoru ministrstva se je ustavil, saj ga zanima delo v Slovenski vojski, preizkusil pa se je tudi na simulatorju za oborožitveno postajo Mangart 25. Devetošolec Antik Osmanaj se je sejma udeležil, ker bi rad spoznal različne poklice. Predstavljene dejavnosti ministrstva in Slovenske vojske so se mu zdele privlačne, zato že razmišlja o udeležbi na vojaškem taboru in izzivu Klic dolžnosti. Filip Liliija, ki prav tako končuje deveti razred osnovne šole, pa se je dogodka udeležil z željo po spoznavanju različnih kariernih priložnosti. Prihodnje leto se želi udeležiti tabora MORS in mladi ter tam spoznati del vojaškega življenja. Na predstavitvenem prostoru je dobil vse potrebne informacije, ki mu bodo olajšale odločitev o morebitnem prihodnjem sodelovanju s Slovensko vojsko.

NA POKLJUKI MERILI MOČI V PATRULJNEM TEKU

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Miha Prijatelj

Na patroljnem teku je
nastopilo 42 moških in
ženskih ekip. ▲

V soboto, 10. januarja, je na Rudnem polju na Pokljuki tradicionalno potekalo že 53. tekmovanje Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite v patroljnem teku na smučeh. Tekmovanje so zaznamovali lepo vreme in odlične zimske razmere. Udeležilo se ga je 42 ekip iz Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite, organizirala pa ga je 1. brigada Slovenske vojske.

Tekmovanje v patroljnem teku na smučeh poteka v spomin na bitko Cankarjevega bataljona v Dražgošah. Na tekmovanju je sodelovalo 36 moških in šest ženskih ekip, sestavljenih iz pripadnikov Slovenske vojske, Policije in enot Civilne zaščite. Tekmovanje je potekalo po trasi biatlonske in tekaške proge ter delno zunaj urejenih tekaških poti proti smučišču Viševnik, kjer so bile vnaprej pripravljene smučine za turno hojo. Slovenska vojska tekmovanje vsako leto organizira z namenom preverjanja pripravljenosti, vzdržljivosti in obvladovanja smučarskih veščin ter izboljševanja strelske usposobljenosti v najtežjih vremenskih razmerah. Start in cilj tekmovanja sta bila na biatlonskem stadionu na Rudnem polju. Moške ekipe so opravile dva kroga na progi dolžine 6000 metrov z višinsko razliko 500 metrov, ženske pa en krog z višinsko razliko 250 metrov. Ekipa so sestavljali štirje tekmovalci, pri čemer je bil eden vodja. Vodja oziroma član ženske ekipe je bil lahko tudi moški, v moški ekipi pa je lahko sodelovala tudi ena ženska.

PRIKAZ ZNANJA IN VEŠČIN NA VEČ DELOVNIH TOČKAH

Ekipa so se na dan tekmovanja zbrale deset minut pred startom pri komisiji za kontrolo ekipe in tekmovalne opreme. Ta je s kontrolnim tehtanjem poskrbela, da oprema ni bila lažja od 24 kilogramov. Po startu so ekipe na progi na posameznih delovnih točkah premagovale nizke ovire s plazenjem, metale bombo na cilj, se gibale z nameščenimi lavinskimi kožami na turnih smučeh, streljale z malokalibrsko puško in vlekli ranjenca na nosilih. Na prvi delovni točki so morali člani ekip s plazenjem premagati nizko oviro višine 50 centimetrov na razdalji 15

metrov. Na drugi točki je moral vsak tekmovalec vreči tri bombe v cilj, in sicer v kvadrat velikosti 2 × 2 metra in pol metra od tal. Na biatlonskem strelišču so ekipe streljale s serijsko malokalibrsko puško z mehanskim merkom na biatlonske tarče s premerom 115 milimetrov na razdalji 50 metrov. Na naslednji delovni točki so morale ekipe pravilno namestiti lavinske kože na turne smuči ter v tehniki hoje s turnimi smučmi premagati en oziroma dva kilometra. V zadnjem delu proge so ekipe ranjenca na nosilih UT2000 odvlekli do ciljne črte, ki jo je morala ekipa prečkati zbrana. Po prihodu v cilj sta sledila ponovno kontrolno tehtanje opreme in pregled sestave ekipe.

Tekmovalne ekipe so
ranjenca na nosilih UT2000
odvlekli do ciljne črte. ▶

Najboljše moške ekipe iz
Slovenske vojske so bile
iz Športne enote in 132.
gorskega bataljona. ▼

SKUPNO NAJBOLJŠA EKIPA POLICIJE, V KATEGORIJI SLOVENSKE VOJSKE PA ŠPORTNA ENOTA

Dosežen tekmovalni čas ekipe je bil čas od starta do cilja, povečan za kazenske pribitke zaradi pomanjkljive, neustrezne ali med tekmovanjem izgubljene opreme in za zgrešene strele pri streljanju ali zgrešene cilje pri metu bombe. V skupnem seštevku letošnjega patroljnega teka je bila v moški kategoriji najboljša ekipa Specialne enote Generalne policijske uprave, drugo mesto je zasedla tretja ekipa Gorske reševalne službe Bohinj, tretje pa prva ekipa Gorske reševalne službe Jezersko. V ženski konkurenci je zmagala ekipa Jamarske reševalne službe pred ekipama poveljstva Logistične brigade Slovenske vojske in Policijske uprave Koper. Med ekipami Slovenske vojske je bila najboljša prva ekipa Športne enote, drugo mesto je osvojila prva ekipa 132. gorskega bataljona, tretje pa druga ekipa Športne enote.

ZDRUŽUJE VRHUNSKO TEKMOVANJE, ŠTUDIJ IN TRENERSKO POT

BESEDILO Jerneja Grmadnik

Tyra Barada, 21-letna vrhunska športnica iz Maribora, je eden najobetavnejših mladih obrazov slovenskih borilnih športov. V njenem svetu se prepletata kikkoks in tekvondo ITF, v obeh pa že dosega rezultate, o katerih bi večina športnikov le sanjala. Prihaja iz znane slovenske športne družine, saj je njen oče Tomaž Barada mojster borilnih veščin z mednarodnim slovesom, mama Bianca Barada Tapilatu pa večkratna svetovna in evropska prvakinja v tekvondoju, kikkoksu in aerokikkoksu. Mlada športnica in študentka športnega treniranja je od leta 2024 pripadnica Športne enote Slovenske vojske, kar ji je v posebno čast in veselje, saj se rada preizkuša na različnih področjih. Z njo smo govorili, tik preden je konec leta 2025 ponovno osvojila naziv svetovne prvakinja v kikkoksu.

Mariborčanka Tyra Barada je povedala, da je odrasla v telovadnici, kjer je pogosto spremljala starše, vendar je najprej trenirala gimnastiko, saj so se ji borilne veščine zdele primernejše za fante. Spremljanje treningov in tekmovalni borilnih športov ji je počasi zlezlo pod kožo in pri

FOTO Adelisa Ljutić, Kickboxing zveza Slovenije

desetih letih je začela trenirati kikkoks ter tekvondo. Danes hkrati tekmuje v obeh športih. Poudarila je, da se pri kikkoksu bori na tatamiju v mehkem kontaktu in borbi na točke, pri čemer se uporabljajo tehnike iz boksa in tehnike z nogo, dovoljeni pa so le udarci nad pasom, torej v trup in glavo, z rokami in nogami. Tekvondo ITF je borilna veščina, ki poteka v kimonih, poleg dvoboja (sparinga) pa so pomemben del tekmovalnega prikaza form in specialnih tehnik, kot sta skakanje v višino in lomljenje desk. »Čprav tekmuje v dveh različnih športih, se lepo dopolnjujeta – fizična priprava iz kikkoksa in tehnična dovršenost iz tekvondoja sta zame velika prednost,« je pojasnila. Njen prehod v člansko konkurenco je bil eksploziven. Leta 2022 je v kikkoksu prvič nastopila med članicami in takoj postala evropska prvakinja. Še bolj se ji je v spomin vtisnila zmaga na evropskih igrah leta 2023: »Tekmovanje je vključevalo različne športne discipline. Bila sem del velike ekipe ter najboljša predstavica slovenske reprezentance z zlatim in srebrnim odličjem. To mi je ogromno pomenilo, saj je bilo vzdušje podobno olimpijskemu.« Kikkoks sicer še ni olimpijski šport, vendar Tyra upa, da se bo to nekoč spremenilo. »To je moja tiha želja, vendar ne stavim vsega na to,« je povedala sogovornica, ki smo jo ujeli tik pred lanskim svetovnim prvenstvom v kikkoksu v Abu Dabiju.

NIČ MANJ KOT POPOLNOST

Kot mladinka je pri 13 letih osvojila svoj prvi evropski naslov v tekvondoju, v tej disciplini pa vse do lani ni izgubila niti enega dvoboja. Visoki standardi so zanj nekaj samoumevnega: »Na tekmovalje ne grem, če nimam v glavi želje po zmagi. Taka sem od začetka.« Ta nepopustljivost prinaša tudi pritiske in neizprosno tempo, vendar iz tega črpa svojo motivacijo. Do nedavnega je bil trener njen oče, ki pa je letos postal predsednik Evropske tekvondo zveze, zato je svojo varovanko predal vodstvu Aleša Zemljiča in svoje ekipe. Tyra pa že sama vodi skupino otrok v družinskem športnem centru Barada: »To je velika odgovornost, vendar res uživam. Lepo je videti, da raste nova generacija.« Ker sta oba izmed staršev vrhunska športnika, doma dobro razumejo njen vsakdan – od stroge regulacije telesne teže pred tekma mi do regeneracije in uravnavanja naporov. Očetu pripisuje osrednjo vlogo

Tyra Barada tekmuje v kikkoksu ter tekvondoju.

pri tehnični in tekmovalni pripravi, mama pa ji predstavlja čustveno oporo: »Mama je moj varen pristan. Od nje dobim tisto podporo, ki je trenerji pogosto ne morejo dati.« Čprav so borilne veščine pogovorno bolj v moški domeni, sama nikoli ni imela občutka, da bi bila zaradi spola obravnavana drugače. »V tem športu je ogromno žensk in smo močne. Tudi v našem centru je skoraj polovica žensk. Mislim, da smo najboljša reklama za to, da lahko zmoremo toliko kot moški,« je poudarila. Veseli jo, da po njenih stopinjah stopa tudi mlajša sestra Tiara, ki je že dosegla prve velike uspehe.

V PRIHODNOSTI BO TRENERKA

Tyra Barada je bila v srednji šoli vsa leta odličnjakinja, zanimal jo je celo študij medicine. Vendar jo je želja po profesionalni športni karieri vodila na pot športnega treniranja. Pred časom je v medijih odmevala njena zgodba, ko se zaradi dveh velikih tekmovalnih ni mogla udeležiti preverjanja motoričnih sposobnosti za vpis na Pedagoško fakulteto v Mariboru, ki je potekalo v istem terminu. Zgodba, ki se je nato sicer končala s spremembo vpisnih pogojev za vrhunske športnike, jo je prizadela, saj je takrat osvojila zlato kolajno na svetovnem prvenstvu, vendar je njen uspeh zasenčil birokratski zaplet. Šolanje ji je vedno veliko pomenilo, saj je disciplino iz športa prenesla tudi v šolske klopi, zato si ni mogla predstavljati, da bi zamudila vpis na študij. Na srečo so ji mesto ponudili na Fakulteti za šport v Nišu in ji omogočili, da študira na daljavo, praktične naloge pa dvakrat na semester opravlja v Srbiji. Trenutno je v tretjem letniku študija športnega trenerstva, ki ji je v veliko veselje in že nakazuje njeno prihodnjo poklicno pot.

PONOSEN DEL ŠPORTNE ENOTE SLOVENSKE VOJSKE

Marca 2024 se je pridružila Športni enoti Slovenske vojske, kar je bila zanj pomembna prelomnica. »Spomnim se dne, ko sem izvedela, da sem sprejeta. Pomislila sem na vse izjemne športnike, ki so

bili že del te enote – tudi moja vzornica Janja Garnbret. Bila sem navdušena.« Zaposlitev ji omogoča popolno osredotočenost na šport, obenem pa uživa v vojaškem usposabljanju: »Rada se udeležujem vojaških usposabljanj. Vsakič je nekaj novega – od borilnih veščin do streljanja. To me vleče iz cone udobja.« Z nasmehom je dodala, da je zelo radovedna in vedoželjna, zato jo zanimajo tako zgodovinske ekskurzije kot terenske aktivnosti. Čprav si želi, da bi kikkoks nekoč postal olimpijska disciplina, jo vodi predvsem predanost športu, ki ga ima neizmerno rada: »Včasih razmišljam o olimpijskem tekvondoju, vendar bi to pomenilo selitev v popolnoma drug svet. Ne vem, ali bi lahko zapustila vse, kar imam tu – klub, ljudi, okolje, saj res uživam v tem, kar delam,« je povedala mlada športnica, ki se po koncu športne poti vidi v trenerskih vodah. Temu že danes namenja veliko pozornosti in v svet borilnih veščin uvaja mlajše generacije.

Sogovornica izhaja iz večjezične družine, saj je njena mama Nizozemka indonezijsko-malezijskih korenin, ki jo je pred več kot dvajsetimi leti ljubezen pripeljala v Slovenijo. »Doma zdaj govorimo večinoma slovensko, imam pa na Nizozemskem stare starše, s katerimi govorim nizozemsko. Dedek in stric sta prav tako zapisana borilnim športom. Dedek je treniral mamo, stric pa je bil uspešen tekmovallec, zato se včasih srečamo tudi na tekmah. Te so za nas kot božič,« se je nasmehnila Tyra. Njeni dnevi so posvečeni treningom, regeneraciji in fizioterapiji, svoj prosti čas pa zelo rada namenja druženju s prijatelji ter branju, zunaj tekmovalne sezone pa tudi potovanjem, saj med tekmami v tujini velikokrat zaradi obveznosti nima dovolj časa za raziskovanje drugih držav in kultur. V svojih ciljih ostaja jasna in odločna: želi napredovati, ostati na vrhu ter s predanostjo biti zgled mlajšim.

Lani je v Sarajevu postala evropska prvakinja v tekvondoju.

FOTO Isabel Brider, Izzyandherfujifilm

Spodbudna misel

VSI ZAČETKI
SO TEŽKI

Težko je zjutraj zgodaj vstati. Težko je začeti delovni teden. Težko je začeti delati. Težko je začeti v novem letu. Odgovor na to, kako se spoprijeti z vsemi temi in podobnimi izzivi, je disciplina. Ta človeku ni prirojena, temveč se mora zanje odločiti in jo začeti živeti vsak sam. Ko zremo v prihodnost k novim dolžnostim, jih najprej vzemimo kot priložnost, da postanemo odličnejši, boljši, bolj izurjeni, strokovnejši, boljši in, končno, bolj sveti. Vsak izziv ali težava, vsaka neugodnost nas lahko spravijo k čemernemu obupu ali pa izstrelijo k polnejšemu življenju v vseh pogledih. V začetku tega koledarskega leta torej pogumno vstanimo iz postelje, načrtujemo, dovolimo si misliti veliko in stremeti k idealom, ki nas bodo spodbujali, da presegamo svoje meje ter postanemo vsak dan izboljšana in optimizirana različica sebe. Poskusimo živeti skladno s tem, kar je ugotovil že Platon: »Med vsemi zmagami pa je najodličnejša ta, ko človek premaga samega sebe.«

To premagovanje in disciplina se seveda začneta z malimi stvarmi. Drzimo si premagovati sami sebe tudi v prihodnjih izzivih in priložnostih novega leta.

Jakob Piketič, VVIK

Prebrali smo zbornik

Vojaki na
smučeh

Združenje vojaških gornikov Slovenije je novembra lani izdalo vojaški zbornik *Vojaki na smučeh*, ki ga je uredil Matija Perko. Januarja 2025 je minilo 80 let od edinstvenih partizanskih smučarskih tekem v Cerknem. Nizu prireditev ob počastitvi tega visokega jubileja je Združenje vojaških gornikov Slovenije dodalo strokovni posvet z naslovom *Vojaško smučanje in partizansko Cerkno*, ki je marca lani potekal v Natovem centru odličnosti za gorsko bojevanje v Poljčah pri Begunjah na Gorenjskem. Referate poznavalcev vojaške smučarske zgodovine, ki obravnavajo vojaško izročilo partizanskih smučin leta 1945, športni vidik tekmovanja v Cerknem, partizansko smučarsko opremo in tehnike ter od kod so v partizanskih enotah dobili smuči, dopolnjujejo prispevki pripadnikov Slovenske vojske, odgovornih za razvoj vojaškega smučanja v okviru koncepta usposabljanja vojaka gornika v Slovenski vojski ter Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje.

Partizanske smučine, ki ohranjajo živ spomin na prve organizirane partizanske smučarske tekme, in dolgoletna tradicija njihovega organiziranja dokazujejo, da so vrednote domoljubja, tovarištva in navdušenja za šport v našem narodu še vedno zelo žive. Prireditev v Cerknem v športnem duhu namreč vsako leto povezuje različne generacije, od borcev slovenskega narodnoosvobodilnega partizanskega boja do pripadnikov Slovenske vojske ter članov veteranskih in domoljubnih organizacij, pa tudi mlade smučarje, saj se pred tem dogodkom v smučanju pomerijo učenke in učenci okoliških osnovnih šol. Zbornik, ki obsega 110 strani zanimivega zgodovinskega čtiva, dopolnjuje pester izbor arhivskih črno-belih in barvnih fotografij.

Marko Pišlar

ENAJST VRHUNSKIH ŠPORTNIKOV
SV NA ZIMSKI OLIMPIJADI V ITALIJI

BESEDILO SSK FOTO Bruno Toič

Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Borut Sajovic je v sredo, 28. januarja, na Ministrstvu za obrambo sprejel pripadnike Športne enote Slovenske vojske. Ob tej priložnosti se je zaposlenim vrhunskim športnikom in njihovim trenerjem zahvalil za športne uspehe, ki so jih dosegli v preteklem letu. V sproščenem vzdušju se je s športnicami in športniki pogovoril o njihovem delu in prisluhnil predlogom za izboljšanje dela ter njihovega statusa v prihodnosti.

Športna enota Slovenske vojske je namenjena podpori športnih in s športom povezanih dejavnosti Slovenske vojske. V njej skladno s svojim poslanstvom v Slovenski vojski skrbijo za naloge na področju športa, ki vključujejo načrtovanje, organizacijo in strokovno podporo različnih dejavnosti. Pomemben del njihovega dela obsega še načrtovanje, vodenje in organizacijo dela športnih reprezentanc Slovenske vojske ter načrtovanje in izvajanje mednarodnega športnega sodelovanja v okviru Svetovnega sveta za vojaški šport. V okviru vrhunskega športa v Slovenski vojski pa v enoti vodijo in uresničujejo sporazum o zaposlovanju vrhunskih športnikov in trenerjev ter zagotavljajo njihovo vojaško strokovno usposabljanje in angažiranje.

Vrhunski športniki Slovenske vojske so zaposleni v Športni enoti, ki danes šteje 75 športnikov in trenerjev. Ti tekmujejo v različnih športnih disciplinah, kot so biatlon, alpsko smučanje, tek na smučeh, deskanje na snegu, smučarski skoki, atletika, borilne veščine, športno plezanje, kajak na mirnih in divjih vodah, gorsko kolesarstvo in druge. Kar enajst športnikov in trener bodo februarja sodelovali na letošnjih XXV. zimskih olimpijskih igrah v Italiji. V zadnjih treh do štirih mesecih se je v Športni enoti zaposlilo deset novih pripadnikov, velika večina pa je v Slovenski vojski zaposlena že več let. Vrhunski športniki Slovenske vojske ne prispevajo zgolj h krepitvi prepoznavnosti Republike Slovenije v mednarodnem okolju, temveč tudi promovirajo Slovensko vojsko. Pripadniki Športne enote so tudi zgled številnim mladim in prispevajo k promociji vojaškega poklica ter k popolnjevanju enot Slovenske vojske. Ministrstvo za obrambo bo v kratkem zaposlilo še več slovenskih vrhunskih in tudi perspektivnih mladih športnikov in trenerjev, saj bodo formacijo Športne enote s sedanjih 75 mest, namenjenih zaposlitvam vrhunskih športnikov v Slovenski vojski, v letošnjem letu povečali kar na 103 formacijska mesta.

REVIJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKA: Jerneja Grmadnik

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese, Tina Pečovnik

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo
OBLIKOVANJE

IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:
EVING, Eva Veber s. p.

TISK: Mabo Grafika

NAKLADA: 8700 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso
uradno stališče Ministrstva za obrambo.
Nenaročenega gradiva in fotografij
ne vračamo.
Naslednja številka izide 2. marca 2026.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

SPECIALNE SILE

*"Ne iščemo superjunakov.
Iščemo značaj.*

*Bližnjic ni.
Izgovorov ni.*

Disciplina. Vztrajnost. Odgovornost.

*Če iščeš udobje – pojdi drugam.
Če iščeš preizkušnjo – stopi naprej.*

*Zelena baretko ni nagrada.
Je obveza.
Nosijo jo le redki."*

Poveljnik ESD

Postani pripadnik SPECIALNIH SIL

Celoten razpis je objavljen na intranetu Ministrstva za obrambo.

**INFORMATIVNI DAN bo 30. januarja 2026
ob 10. uri v Vojašnici Petra Petriča v Kranju.**

Rok za prijavo je 11. februar 2026.
Usposabljanje se bo začelo 2. marca 2026.

Dodatne informacije: 04/290 13 91 in specialne.sile@mors.si

specialne.sile@mors.si